

Εισροές Πτηνοτροφία

Διατίθεται δωρεάν μαζί με το Profi

ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΑΓΟΡΑΣ

Οι συνέπειες από τη γρίπη των πτηνών και η δυναμική επιστροφή στην ποιότητα

Τι δείχνουν οι στατιστικές για την κατανάλωση πουληρικών και πώς αναπτύσσεται ο κλάδος

Τα επενδυτικά σχέδια των μεγάλων επιχειρήσεων

ΤΕΧΝΙΚΕΣ

Υλικά και μέθοδοι κατασκευής πτηνοτροφείων

Ιδανικές συνθήκες διαβίωσης

Πώς θα μεγαλώσετε την κότα που κάνει το "χρυσό αυγό"

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ένα μεγάλο όνομα!

Ο Αγροτικός Πτηνοτροφικός Συνεταιρισμός ΠΙΝΔΟΣ, ο μεγαλύτερος Συνεταιρισμός στην Ελληνική Πτηνοτροφία, από το 1958 διαγράφει μια συνεχώς ανοδική πορεία στην ελληνική, αλλά και τη διεθνή αγορά, βάζοντας τον πήχυ ολόενα και ψηλότερα, με την ποιότητα των προϊόντων του, την εμπιστοσύνη των καταναλωτών, αλλά και την επιχειρηματική του δραστηριότητα:

- Με 560 μέλη-παραγωγούς πτηνοτρόφους, που εδώ και χρόνια εργάζονται με υψηλό αίσθημα ευθύνης
- Με περισσότερους από 800 εξειδικευμένους εργαζομένους σε όλα τα στάδια παραγωγής
- Με υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις και με τεχνολογία νέας γενιάς
- Με ιδιόκτητο μικροβιολογικό εργαστήριο, όπου πραγματοποιούνται συνεχείς καθημερινοί ποιοτικοί έλεγχοι
- Με υπερσύγχρονες παρασκευαστικές και συσκευαστικές μεθόδους που εγγυώνται την απόλυτη υγιεινή και φρεσκάδα του προϊόντος
- Με συνεχείς ελέγχους για μη μεταλλαγμένη σόγια στην τροφή των πουλερικών, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, και με ελέγχους για ουσίες διοξινών στις τροφές και το τελικό προϊόν, σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Περιβαλλοντικών Ερευνών (Öcometric GmbH)
- Με ένα ιδιόκτητο δίκτυο διανομής 14 υποκαταστημάτων και 4.000 σημείων πώλησης σε όλη την Ελλάδα
- Με περισσότερους από 150 κωδικούς προϊόντων
- Με τα κορυφαία πιστοποιητικά ποιότητας από υπεύθυνους οργανισμούς και φορείς
- Με πιστοποίηση AGROCERT για 100% φυτικές τροφές
- Με βραβεύσεις, όπως το πρόσφατο Βραβείο Επιχειρηματικής Ιδέας από την ΠΑΣΕΓΕΣ
- Με διαρκή διεύρυνση των δραστηριοτήτων της, όπως η εξαγορά της ΣΥΝΚΟ το 2002
- Με αύξηση των μεριδίων της ΣΒΕΚΗ (Συνεταιριστική Βιομηχανία Επεξεργασίας Κρέατος Ηλείου) σε 42%
- Με ένα επενδυτικό πρόγραμμα που φτάνει τα 20.000.000 € για την τριετία 2004-2007

...ο Αγροτικός Πτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Ιωαννίνων ΠΙΝΔΟΣ δε σταματά ποτέ να κάνει βήματα ανάπτυξης και κατάρτησης της κορυφής: στην αγορά, στην εμπιστοσύνη και στην καρδιά των καταναλωτών!

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΠΙΝΔΟΣ
ΡΟΔΟΤΟΠΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ 455 00, Τ.Θ. 1089, ΤΗΛ: 26510 - 57500-6, FAX: 26510 - 57576, 57510, e-mail: info@pindos-apsi.gr, www.pindos-apsi.gr

επιεχόμενα

editorial

Αγαπητέ αναγνώστη,

Η ελληνική πτηνοτροφία έχει περάσει από περιόδους που είχαν σημαντικές επιπτώσεις για την πορεία της. Η κρίση των «τρελών αγελάδων» είχε διπλό αντίκτυπο. Έστρεψε τον καταναλωτή προς τα λευκά κρέατα και έτσι η ζήτηση για το κοτόπουλο αυξήθηκε. Παράλληλα όμως η κρίση αυτή ευαισθητοποίησε το καταναλωτικό κοινό στην ασφάλεια των τροφίμων, με αποτέλεσμα να στραφεί στα ποιοτικά προϊόντα, γεγονός που επηρεάζει μακροχρόνια τον κλάδο και τον αναγκάζει να προσαρμοστεί σε νέα δεδομένα.

Την περίοδο 2005–2006, η γρίπη των πτηνών είχε καταλυτικά δυσμενή επίπτωση, με μείωση των προϊόντων ορνιθοτροφίας στη χώρα μας, κατά 65% και συκέντρωση αδιάθετων αποθεμάτων, ύψους 20.000 τόνων, όταν η μέση μείωση στις χώρες της Ε.Ε. ήταν 35%. Και αυτό συνέβη παρά την ψύχραιμη και αποτελεσματική αντιμετώπιση της κρίσης από το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, λόγω των υπερβολών της τηλεόρασης.

Η ανάκτηση της χαμένης εμπιστοσύνης του καταναλωτικού κοινού για το εγχωρίως παραγόμενο κοτόπουλο έγινε σταδιακά, παράλληλα με τις αποζημιώσεις των πτηνοτρόφων, που κρίθηκαν ότι δεν ήταν στο ύψος των ζημιών.

Σήμερα που ο κουρνιαχτός από τη γρίπη έχει καταπέσει και έχουμε μάθει να ζούμε με αυτή, πρέπει να δούμε την πρόκληση εκσυγχρονισμού και προσαρμογής του κλάδου της ορνιθοτροφίας στις επιταγές της Ε.Ε. Σύμφωνα με τις ευρωπαϊκές επιταγές, η εκτατικοποίηση των εκτροφών και η συμμόρφωση με τους κανόνες ευζωίας των ορνίθων έχουν χρονικό ορίζοντα ολικής προσαρμογής το έτος 2013. Η Πολιτεία καλείται να εφαρμόζει τους κανόνες υγιούς ανταγωνισμού με αυστηρούς και συνεχείς ελέγχους στις όρνιθες, την προστασία του περιβάλλοντος και την ποιότητα των πτηνοτροφικών προϊόντων.

Παράλληλα εμφανίστηκε και η πρόκληση της αύξησης των τιμών των τροφών των πτηνών, ιδιαίτερα των δημητριακών και της σόγιας. Οι αρμόδιοι πρέπει να καταλάβουν ότι η ανυπαρξία πολιτικής για αύξηση της παραγωγής σιτηρών και ψυχανθών είναι ιδιαίτερα επιζήμια.

Τέλος κρίνεται ότι ήρθε η ώρα για ίδρυση Διαπαραγωγικής Οργάνωσης Πτηνοτροφίας, οργάνου σχεδιασμού πολιτικής και ενιαίας έκφρασης και διεκδίκησης των δικαιών των πτηνοτρόφων.

Κότες και καθαμπόκι, βίοι παράλληλοι

Σελ. 4

Η ευζωία των πουληρικών πρώτο μέλημα της ΕΕ

• Πολιτιστική και κανονιστική υποχρέωση πολιτών και Πολιτείας

Σελ. 5

Παραγωγή αυγών με αυθεντική, χωριάτικη συνταγή

• Εναλλακτικό εισόδημα προσφέρει η οικόσιτη ορνιθοτροφία

Σελ. 6

Η βιολογική πτηνοτροφία ανοίγει τα φτερά της και πετάει ψηλά

Σελ. 7

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Λάζαρος Τσακανίκας

Γενικός Διευθυντής του Αγροτικού Πτηνοτροφικού Συνεταιρισμού Ιωαννίνων Πίνδος

Σελ. 18

Πιο γευστικό το κρέας των πουληρικών που σιτίζονται με αρωματικά φυτά

• Πρόγραμμα παραγωγής πιστοποιημένων βιολογικών σπόρων

Σελ. 8

Η μηχανική κομποστοποίηση δίνει τη λύση στη διαχείριση των αποβλήτων

• Συμβουλές από το Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Σελ. 13

Ανάρρωση από τη γρίπη και ανέκτησε δυνάμεις η αγορά πτηνοτροφικών προϊόντων
Αποκαθυπτική έρευνα της Hellastat

Σελ. 14-17

Έισροές
Έκτακτη έκδοση
για την πτηνοτροφία
Νοέμβριος 2007

Διατίθεται δωρεάν
μαζί με το Profi
και το αγρόκτημα

Ιδιοκτησία
Green Box Ο.Ε.

Απόλλωνος 1 & Νίκης, Σύνταγμα,
105 57, Αθήνα
Τηλ. 210 3232905,
Fax 210 3232967
E-mail: agronews@agronews.gr
Εκδότης / Διευθυντής
Γιάννης Πανάγος

Αρχισυνταξία
Ελένη Δούσκα
Ειρήνη Σκρέκη

Ειδικός συνεργάτης
Ηλίας Εμμανουηλίδης
Art director
Μπέτυ Σπανού
Προϊσταμένη ατελιέ
Αθηνά Βέν
Σελιδοποίηση
Δήμητρα Λαδά
Διαφήμιση
Παναγιώτης Αραβαντινός
Βέτα Μπουζαλάκου

Διανομή
ΕΥΡΩΠΗ Πρακτορείο
Διανομής Τύπου Α.Ε.

Eisroes Greece
Published by Green Box G.P.
Apollonos 1 & Nikis,
GR-10557
Athens Greece,
Tel.: +30 210 3232905
E-mail: eisroes@agronews.gr

Όλα Αρχίζουν με το γενετικό υλικό

Τα ορνίθια που χρησιμοποιούν οι σύγχρονες βιομηχανίες εκτροφής ορνίθων τόσο κρεοπαραγωγής, όσο και ωοπαραγωγής είναι υβρίδια. Η δημιουργία των παραπάνω υβριδίων είναι ανάλογη με εκείνη της δημιουργίας υβριδίων καλαμποκιού. Οι επιχειρήσεις που δημιουργούν υβρίδια ορνίθων και εφοδιάζουν την παγκόσμια αγορά είναι κατά συντριπτική πλειοψηφία αμερικανικές, ενώ υπάρχουν και γαλλικές, ολλανδικές και ισραηλιτικές.

Τα υβρίδια ορνίθων που εκτρέφονται στις σύγχρονες βιομηχανίες παραγωγής κρέατος και αβγών είναι διπλά. Το βασικό γενετικό υλικό αποτελείται από τις αρχικές προγονικές φυλές. Οι φυλές αυτές είναι σειρές ατόμων ορνίθων, που διατηρούνται καθαρές, δηλαδή με σταθερό γενετικό υλικό.

Για τη δημιουργία ενός συγκεκριμένου υβριδίου υπάρχουν τέσσερις καθαρές σειρές, που δίδουν τα πατρογονικά άτομα εκ των οποίων δύο χρησιμοποιούνται ως πατέρες και οι άλλες δύο ως μητέρες, τα οποία παράγουν τους γονείς που είναι απλά υβρίδια. Η διασταύρωση των παραπάνω απλών υβριδίων δίνει το τελικό διπλό υβρίδιο. Παρακάτω παρατίθεται το σχετικό διάγραμμα:

Διασταύρωση υβριδίων

Πατρογονικά άτομα	A	B	Γ	Δ
Γονείς (απλά υβρίδια)			ΑΒ	ΓΔ
Τελικό διπλό υβρίδιο			ΑΒΓΔ	

Για την παραγωγή κοτόπουλων που προμηθεύεται ο τελικός καταναλωτής από τα σουπερ μάρκετ, δραστηριοποιούνται μια σειρά από εταιρείες:

- Οι μητρικές εταιρείες, οι οποίες διαθέτουν τις αρχικές πατρογονικές καθαρές σειρές των ορνίθων, που αποτελούν το βασικό γενετικό υλικό (foundation stock ή pedigree birds). Η δημιουργία του βασικού ζωικού υλικού, δηλαδή των καθαρών σειρών και του συνδυασμού των διασταυρώσεων αυτών, για κάθε μητρική εταιρεία φυλάσσεται μυστική και προστατεύεται για ευνόητους λόγους. Οι εταιρείες αυτές είναι μεγάλες πολυεθνικές, που απασχολούν ειδικούς γενετιστές, κτηνίατρους και ζωτέχνες, εφαρμόζουν προχωρημένη βιοτεχνολογία και διαθέτουν τα προϊόντα τους παγκόσμια.

- Οι αναπαραγωγικές επιχειρήσεις, εθνικές συνήθως εταιρείες, οι οποίες προμηθεύονται από τις μητρικές επιχειρήσεις τους γονείς, που είναι απλά υβρίδια, υπό μορφή νεοσσών μιας μέρας. Οι επιχειρήσεις αυτές ανατρέφουν τους νεοσσούς μέχρι την ενήλική τους και μετά διασταυρώνονται για να δημιουργήσουν τα διπλά υβρίδια, τα οποία πωλούν ως νεοσσούς μιας ημέρας είτε σε κρεοπαραγωγικές είτε σε ωοπαραγωγικές επιχειρήσεις.

- Οι κρεοπαραγωγικές επιχειρήσεις, οι οποίες προμηθεύονται τους νεοσσούς-υβρίδια, κατάλληλους για κρεοπαραγωγή. Το «κοτόπουλο» που αγοράζεται από το σουπερ μάρκετ προέρχεται από εκτροφή, νεαρών ατόμων αρσενικών ή θηλυκών, 5 έως 8 εβδομάδων.

- Οι ωοπαραγωγικές επιχειρήσεις προμηθεύονται τους νεοσσούς-υβρίδια, κατάλληλα για ωοπαραγωγή. Οι επιχειρήσεις κρατούν μόνο τα θηλυκά και απορρίπτουν τα αρσενικά. Υπάρχει ειδική τεχνική διαχωρισμού αρσενικών και θηλυκών ατόμων, σε επίπεδο νεοσσών. Τα παραγόμενα αβγά δεν είναι γονιμοποιημένα. Οι απορριπτόμενοι αρσενικοί νεοσσοί είτε θανατώνονται είτε παραλαμβάνονται από πλανόδιους, συνήθως αθίγγανους, που τους διαθέτουν σε χωριά.

Αναλογία με το καλαμπόκι

Η έρευνα για τη δημιουργία υβριδίων καλαμποκιού ξεκίνησε μετά το Β' Παγκόσμιο πόλεμο στις Η.Π.Α. Χρειάστηκαν κάπου 10 με 20 χρόνια για να δημιουργήσουν καθαρές σειρές, οι οποίες συνδυαζόμενες έδιναν ενθαρρυντικά αποτελέσματα. Ακόμη και στη χώρα μας το Ινστιτούτο Σιτηρών δημιούργησε, στις αρχές της δεκαετίας του '70 τα πρώτα διπλά υβρίδια καλαμποκιού, τα οποία ανέβασαν την απόδοση σε 400 κιλά/στρέμμα έναντι 150-200 κιλά των παραδοσιακών ποικιλιών.

Σήμερα, οι καθαρές σειρές καλαμποκιού έχουν βελτιωθεί σε σημαντικό βαθμό ώστε με απλά υβρίδια οι αποδόσεις των αμερικανικών υβριδίων αλλά και των λοιπών χωρών, συμπεριλαμβανομένης της χώρας μας, να φθάνουν πολύ πάνω από τα 1.000 κιλά το στρέμμα.

Έχουν δημιουργηθεί υβρίδια καλαμποκιού για κάθε χρήση, όπως για επίσπορες καλλιέργειες, για ενσίρωση, κλπ. Τελευταία έχουν δημιουργηθεί γενετικά τροποποιημένες ποικιλίες καλαμποκιού. Αντίθετα, η έρευνα για δημιουργία υβριδίων ορνίθων άρχισε αρκετά αργότερα και έχουν φθάσει στο επίπεδο των διπλών υβριδίων. Δεν έχουν δημιουργηθεί ακόμη εμπορικά απλά υβρίδια, ούτε γενετικά τροποποιημένα κοτόπουλα.

Αποδόσεις και «μετατρεψιμότητα»

Οι παραδοσιακές φυλές ορνίθων παράγουν 80 με 90 αυγά ανά όρνιθα για μια περίοδο 52 – 60 εβδομάδων. Σήμερα οι φωτόκες όρνιθες – υβρίδια παράγουν 300 – 310 αυγά για την ίδια περίοδο. Ακόμη, για να φθάσουν στο ζων βάρος των 2 κιλών, χρειάζονταν περίπου 20 εβδομάδες. Τα ορνίθια – υβρίδια κρεοπαραγωγής φθάνουν το παραπάνω βάρος σε διάρκεια 5 περίπου εβδομάδων.

Αλλά το επίσης πολύ σημαντικό είναι ότι ο συντελεστής ενέργειας, που καταναλώνουν οι όρνιθες από τις τροφές υπό μορφή υδατανθράκων, λιπιδίων και πρωτεϊνών ως προς το

κρέας ή τα αβγά που παράγουν στα ορνίθια – υβρίδια, είναι 1,9 έως 2. Στις παραδοσιακές όρνιθες ο παραπάνω συντελεστής μετατρεψιμότητας είναι 5 έως 6. Με άλλα λόγια η εκμετάλλευση των τροφών από τις κότες τριπλασιάστηκε.

Παγκόσμια ποδηγέτηση

Η δημιουργία υβριδίων καλαμποκιού μπορεί να είναι υπόθεση και των μεσάων χωρών, ακόμη και της χώρας μας, επειδή δεν απαιτεί πολύ μεγάλες επενδύσεις και μπορεί να απευθύνεται ακόμα και μόνο στην εσωτερική αγορά.

Αντίθετα η δημιουργία υβριδίων ορνίθων απαιτεί εξαιρετικά μεγάλες επενδύσεις και για να είναι βιώσιμη μια τέτοια επιχείρηση πρέπει να απευθύνεται σε εκτεταμένη παγκόσμια αγορά, την οποία αποτελούν οι κατά τόπους βιομηχανίες εκτροφής κοτόπουλων κρεοπαραγωγής ή ωοπαραγωγής.

Για το λόγο αυτό δημιουργοί ορνίθων – υβριδίων είναι λίγες μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες. Οι εταιρείες αυτές δημιουργούν συνεχώς νέα υβρίδια ορνίθων ανθεκτικά σε διάφορες ασθένειες ή καταπονήσεις, κατάλληλα για θερμά ή ψυχρά κλίματα, πιο παραγωγικά, κλπ.

Για παράδειγμα πολυεθνική εταιρεία ισραηλιτικών συμφερόντων δημιούργησε όρνιθα – υβρίδια με γυμνό λαιμό, κατάλληλα για θερμές χώρες της Αφρικής, κλπ. Οι όρνιθες με γυμνό λαιμό μπορούν και αποβάλλουν μεγαλύτερη ποσότητα θερμότητας και έτσι αντιμετωπίζουν καλύτερα τη ζέστη του βιομηχανικού ορνιθώνα.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι λίγες παγκόσμιες πολυεθνικές εταιρείες ποδηγούν την παραγωγή κρέατος και αβγών σε όλο τον πλανήτη. Εάν για κάποιο λόγο (που τώρα φαίνεται ουτοπικός) η χώρα μας δεν μπορεί να προμηθεύεται τα ορνίθια – υβρίδια, η εγχώρια παραγωγή κοτόπουλων και αβγών θα μειωθεί δραματικά και οι τιμές θα τετραπλασιασθούν. Δηλαδή θα επανέλθουμε στην προπολεμική εποχή που μόνο όποιος ήταν εύπορος μπορούσε να «περνάει ζωή και κότα».

Ζωή και... Κότα

Πολιτιστική και Κανονιστική Υποχρέωση όλων

**Της Αικατερίνης Μυλωνά
Κτηνίατρος, Σύμβουλος Ανάπτυξης,
Επιθεωρήτρια Βιολογικής Κτηνοτροφίας,
Πιστοποίηση Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης**

Στην κτηνοτροφία η κατάσταση σχετικά με τον τρόπο εκτροφής των πουλικών χαρακτηρίζεται από την εικόνα όπου συνωστισμένες κόττες σε σειρές κλουβιών δεν μπορούν ούτε τα φτερά τους να ανοίξουν για τον απλούστατο λόγο ότι δεν χωράνε, για τις ωτόκες όρνιθες, ενώ και για τα κοτόπουλα πάχυνσης η εικόνα βασικά δεν διαφέρει, παρότι είναι ελαφρώς καλύτερη.

Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερο μας απασχολεί η ευζωία των ζώων και των πτηνών. Οι λόγοι της απαίτησης για ανατροπή της παραπάνω κατάστασης ήταν τα διατροφικά σκάνδαλα, η ευαισθητοποίηση των πολιτών και οι ασθένειες των ζώων, καθώς και οι ασθένειες του πολιτισμού. Άμεσο αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν η ανάγκη σεβασμού της ηθολογίας των ζώων.

Οι καταναλωτές απαιτούν όλο και περισσότερο να γνωρίζουν, ότι τα τρόφιμα που καταναλώνουν προέρχονται από ζώα και πτηνά, τα οποία προστατεύονται από την καταπόνηση, το συνωστισμό, την ακατάλληλη διατροφή, τις μη σωστές συνθήκες διαβίωσης. Για να είναι βέβαιοι, ότι τηρούνται αυτοί οι όροι, απαιτούν τη διαβεβαίωση μιας φερέγγυας αρχής, απαιτούν πιστοποίηση και είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν παραπάνω.

Σύμφωνα με έρευνα του Ευρωβαρομέτρου σχετικά με τη νοοτροπία απέναντι στην καλή μεταχείριση των ζώων, που δημοσιεύτηκε στις 22.3.2007, οι καταναλωτές της ΕΕ είναι πρόθυμοι να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες για να αγοράζουν προϊόντα φιλικά προς την καλή μεταχείριση των ζώων, ακόμη και αν αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να πληρώσουν τις συνήθειες τους όσον αφορά στο που κάνουν τα ψώνια τους ή να πληρώσουν περισσότερο για τα προϊόντα που αγοράζουν. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες στην έρευνα υποστήριξαν την ιδέα της επισήμανσης ή της χρήσης λογοτύπων ως ένδειξης για την τήρηση των προτύπων καλής μεταχείρισης των ζώων στην παραγωγή των τροφίμων που αγοράζουν.

Η έρευνα αυτή αποκάλυψε τη γενική υποστήριξη στην πρόταση για την οικονομική ανταμοιβή των αγροτών της ΕΕ, οι οποίοι εφαρμόζουν καλύτερα τις πρακτικές καλής μεταχείρισης ζώων.

Από την άλλη πλευρά, οι κτηνοτρόφοι παραπονιούνται για μειωμένες αποδόσεις των ζώων και για αυξημένο κόστος παραγωγής των ζωοκομικών προϊόντων και χαμηλό εισόδημα, δηλαδή για υψηλό κόστος των εισροών στην κτηνοτροφική μονάδα και χαμηλή τιμή στο παραγόμενο κτηνοτροφικό προϊόν.

Οι απαιτήσεις των καταναλωτών και των παραγωγών συναντιούνται και έχουν την ίδια απάντηση-λύση, τουλάχιστον όσον αφορά στις σταβλικές εγκαταστάσεις και την εν γένει εκτροφή.

Τι σημαίνει ευζωία των ζώων στο στάβλο:

- Ελευθερία από την πείνα και τη δίψα – πρόσβαση σε φρέσκο πόσιμο νερό και διατροφή κατάλληλη για το είδος του ζώου και την καλή του υγεία
- Ελευθερία από ταλαιπωρία και πόνο – κατάλληλο

περιβάλλον διαβίωσης και χώρο παραμονής και άνετο χώρο ανάπαυσης

- Ελευθερία από πόνο, βλάβες και ασθένειες – πρόληψη ή γρήγορη θεραπεία
- Ελευθερία στην έκφραση κανονικής συμπεριφοράς, επαρκής και κατάλληλος χώρος και ευκολίες, συντροφιά με ζώα ίδιου είδους
- Ελευθερία από φόβο και βασανισμό – συνθήκες και αγωγή ώστε να αποφεύγεται η ψυχική ταλαιπωρία

Σύμφωνα με την έρευνα που αναφέραμε παραπάνω, εκτός από τις παραδοσιακές ηθικές επιφυλάξεις στις οποίες οφείλεται η υποστήριξη της καλής μεταχείρισης των ζώων, η καλή μεταχείριση των ζώων στην παραγωγή τροφίμων φαίνεται πλέον να συνδέεται στενά με την υγιεινή διατροφή και την ποιότητα των προϊόντων. Άνω του 50% των συμμετεχόντων στην έρευνα ήταν της γνώμης ότι τα τρόφιμα που παράγονται από ζώα τα οποία εκτρέφονται σύμφωνα με υψηλά πρότυπα καλής μεταχείρισης

των ζώων είναι πιο υγιεινά από άλλα τρόφιμα, ενώ το 48% δήλωσε ότι τα θεωρούσε ποιοτικά καλύτερα.

Η νέα ΚΑΠ αναφέρεται σαφώς στις προδιαγραφές της εκτροφής των πτηνών και των ζώων. Η πολυετής συμμόρφωση, η οποία αποτελεί μια από τις αρχές της νέας ΚΑΠ, σημαίνει προστασία της δημόσιας υγείας, προστασία του περιβάλλοντος και προστασία των ζώων-ευζωία-animal welfare.

Πρώτοι κανόνες για την προστασία των ζώων το 1986 και το 1988 με τις Οδηγίες του Συμβουλίου 86/113 και 88/166 αφορούν την προστασία των ζώων (Οδηγία 98/58 για όλα τα είδη των ζώων, που ονομάστηκε «Πέντε ελευθερίες») και την προστασία των ορνίθων, με την Οδηγία 1999/74.

Εθνικές και κοινοτικές νομοθετικές διατάξεις

1. Απόφαση 306419/12.10.2005/ΦΕΚ 1413-Επιθεξιμότητα επενδύσεων στους τομείς της κτηνοτροφίας αναφέρονται σαφώς οι ελάχιστες προδιαγραφές για την κατασκευή των ορνιθοτροφείων.

2. Απόφαση 1378/21.2.2005- Καθορισμός ελαχίστων προϋποθέσεων για το περιβάλλον, την υγιεινή και καλή διαβίωση των ζώων και των πτηνών.

3. Οδηγία 2007/43/ΕΚ ΤΟΥ Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2007 σχετικά με τον καθορισμό ελάχιστων κανόνων για την προστασία των κοτόπουλων που εκτρέφονται για την παραγωγή κρέατος.

4. Οδηγίες 1999/74 του Συμβουλίου και 2002/4 της Επιτροπής και Π.Δ. 216 σχετικά με τις στοιχειώδεις απαιτήσεις για την προστασία των ωοπαραγωγών ορνίθων.

Ανεξάρτητα με την υποχρέωση τήρησης της νομοθεσίας (προσαρμογή μέχρι το 2013), αν δεν τηρούνται αυτοί οι όροι, τότε προκύπτουν προβλήματα, από απλές διαταραχές στην υγεία ή στη διαβίωση των ζώων, μέχρι σοβαρές ασθένειες, πχ. τραυματισμοί ή χρόνιες χωλότητες από ακατάλληλο δάπεδο- μέγεθος των κενών στα σχαρωτά δάπεδα και αναπνευστικά προβλήματα από ανεπαρκή, ή υπερβολικό αερισμό (ταχύτητα αέρα) ή ακατάλληλη θέση των παραθύρων ή των ανεμιστήρων.

Κάποια αποτελέσματα από τέτοιες συμπεριφορές μπορεί να είναι η μείωση των αποδόσεων των ζώων και

των πτηνών, το υψηλότερο κόστος λόγω δαπανών σε κτηνιατρική περίθαλψη, η απομάκρυνση από την παραγωγική διαδικασία σημαντικού αριθμού πτηνών ή και ολόκληρου του σμήνους, η δυσκολία του πτηνοτρόφου στις κινήσεις του μέσα στο στάβλο και η μη δυνατότητα διευκόλυνσής του με τη βοήθεια μηχανημάτων, αλλά και το μειωμένο εισόδημα, που δεν επιτρέπει περισσότερη απασχόληση.

Η έννοια της προστασίας των ζώων δεν αναφέρεται μόνο στο στάδιο της εκτροφής στο στάβλο, αλλά αφορά και στη μεταφορά από οποιονδήποτε χώρο σε οποιονδήποτε άλλο, ανεξάρτητα από την απόσταση, τον τρόπο σφαγής και το είδος της διατροφής που παρέχεται. Σύμφωνα γνώμη για τα ζητήματα αυτά έχουν εκφράσει η COPA-COGECA, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Κτηνιάτρων και η Παγκόσμια Κτηνιατρική Ένωση.

Η Ελλάδα έχει υποστεί αυστηρή κριτική και έχει κληθεί να συμμορφωθεί μετά από επιθεωρήσεις κλιμακίων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προστασία των ζώων και των πτηνών, ιδιαίτερα στα σφαγεία και στους στάβλους. Σε τελευταία ανάλυση, η καλή μεταχείριση των ζώων και των πτηνών είναι ζήτημα κυρίως πολιτιστικού επιπέδου μιας χώρας.

Με τη συγκέντρωση του μεγαλύτερου ποσοστού του ελληνικού πληθυσμού στις πόλεις έχουν απειλευθεί πολλές γεωργικές εκτάσεις, αλλά και γεωργικές κτηριακές εγκαταστάσεις. Σ' αυτές τις συνθήκες είναι δυνατόν να αναπτυχθούν πολλοί κλάδοι του γεωργικού και κτηνοτροφικού τομέα, μεταξύ των οποίων και η οικόσιτη πτηνοτροφία.

Οι ανάγκες διατροφής σήμερα τόσο της αστικής, όσο και της αγροτικής οικογένειας είναι τεράστιες. Αν ληφθεί υπόψη ότι και οι συντάξεις των αγροτών είναι πολύ μικρές, πρέπει οι ίδιοι να έχουν δημιουργήσει, πριν ακόμη βγουν στη σύνταξη, και άλλους επιπρόσθετους πόρους, όπως ο λαχανόκηπος, η οικόσιτη κτηνοτροφία, διάφορα σιτηρά, όσπρια, λίγα δένδρα για λάδι φρούτα, κλπ.

Αυτό είναι το πρότυπο που υπάρχει σήμερα σχεδόν σε όλα τα χωριά της Ελλάδας. Δεν γίνεται λόγος για τους επιχειρηματίες που ανήκουν σε άλλη κατηγορία. Με αυτά τα μικρά συμπληρωματικά γεωργικά και κτηνοτροφικά εισοδήματα κατορθώνουν να επιβιώνουν πολλές αγροτικές οικογένειες. **Για την οργάνωση της οικόσιτης πτηνοτροφίας ο αγρότης πρέπει να λάβει υπόψη του τα ακόλουθα στοιχεία :**

Εγκαταστάσεις

Το κτίσμα μπορεί να κατασκευασθεί πρόχειρα και με φθηνά υλικά, αλλά πρέπει να είναι φωτεινό, να αερίζεται καλά και να απολυμαίνεται εύκολα, να συνδυάζει ελαφρύ μικροεξοπλισμό που θα τον κατασκευάσει και μόνος του πολλές φορές, όπως αυτόματα τσίστρα, ποτίστρα. Αν υπάρχουν παλαιά κτήρια με μικροβελτιώσεις είναι δυνατόν να μετατραπούν ώστε να γίνουν κατάλληλα. Δίπλα στο κτήριο διαμονής των ορνίθων πρέπει να υπάρχει μια μικρή αποθήκη για τη φύλαξη των σιτηρών, όσπριων και άλλων τροφών που μπορεί να καλλιιεργήσει ο γεωργοκτηνοτρόφος, όπως ξηρή μηδική που χορηγείται αλεσμένη με άλλες τοφές κ.ά.

Ράτσες (φυλές) ορνίθων

Για τις κατάλληλες φυλές ο κτηνοτρόφος πρέπει να συνεργαστεί με τις τοπικές υπηρεσίες Αγροτικής Ανάπτυξης. Είναι όμως δυνατόν να προμηθευθεί με τη σύμφωνη γνώμη του κτηνίατρου και παλιές όρνιθες αυγοπαραγωγής από πτηνοτροφικές μονάδες, οι οποίες έχουν απομακρυνθεί από την πτηνοτροφία, εξαιτίας της πτώσεως του μέσου όρου της αυγοπαραγωγής τους. Αυτές οι όρνιθες πολλές φορές γεννάνε και επειδή είναι πολύ φθηνές συμφέρει η αγορά τους.

Για να αποφύγουμε την αγορά ορνίθων που δεν γεννάνε θα πρέπει να προσέξουμε τα χαρακτηριστικά όσων γεννάνε ακόμη αυγά, π.χ. μάτια ζωηρά, λειρί όρθιο και κόκκινο, πρωκτό τρία δάχτυλα του χεριού μας, ράμφος ζωηρό, φτερά σε καλή κατάσταση, να μην έχουν παράσιτα και άλλες παθήσεις.

Αυτές οι όρνιθες γεννάνε πολλές φορές από την πρώτη ημέρα και μετά το τέλος της αυγοπαραγωγής οδηγούνται για σφαγή. Με τη συνταγή του κτηνίατρου πρέπει να χο-

Για Αυγά Πραγματικά Χωριάτικα

ρηγείται ένα αντιπαρασιτικό χάπι, για να καθαρίσει το πεπτικό σύστημα.

Διατροφή

Για να καλύψει τις ανάγκες διατροφής, ο γεωργοκτηνοτρόφος ανάλογα με τα χωράφια που διαθέτει θα μπορούσε να σπείρει λίγα σιτηρά (σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι) και όσπρια, όπως ρεβίθια, μια νέα ποικιλία του Ινστιτούτου Κτηνοτροφικών Φυτών του ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε. ανθεκτική στην ασκόχυτα, που σπέρνεται τον Οκτώβριο. Πολύ καλή τροφή είναι και τα κουκιά φούθια, τα οποία έχουν δοκιμασθεί στην Ανατολική Μακεδονία – Θράκη με πολύ καλά αποτελέσματα.

Εκτός από τις τροφές των σιτηρών και των όσπριων στις όρνιθες μπορούμε να χορηγήσουμε και χλωρές τροφές του λαχανόκηπου, πάντοτε μαραμμένες. Το πρακτικότερο είναι να υπάρχει περίφραξη είτε με κοινό δυκτιωτό σύρμα ή ηλεκτρικό φράκτη σε τρία ή τέσσερα μικρά τμήματα, όπου σε κάθε τμήμα θα υπάρχει ένα μείγμα διαφόρων φυτών (ετήσια τριφύλλια, πέρκο, και άλλα σταυρανθή, κλπ). Όλα τα περιφραγμένα τμήματα με ειδικό μικρό μπεκ θα αρδεύονται και θα γίνεται περιτροπική βόσκηση. Το πράσινο χορτάρι θα συμπληρώνει τις ανάγκες διατροφής ώστε οι κότες να γεννάνε αυγά με κόκκινο κρόκο και χωρίς τις μυρωδιές του ταγγισμένου ιχθυάλευρου, δηλαδή αυγά πραγματικά χωριάτικα.

Θέλουμε στο μείγμα των φυτών να υπάρχουν και σταυρανθή, επειδή αυτά προσβάλλονται εύκολα από κάμπιες (μεγάλες προνύμφες), τις οποίες οι όρνιθες καταναλώνουν μαζί με άλλα έντομα και μικρά ζώα. Από αυτούς τους οργανισμούς εξασφαλίζουν τις απαραίτητες ζωικές πρωτεΐνες.

Εκτός αυτών, ο γεωργοκτηνοτρόφος

μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα πλαίσιο κιντού φράκτη για να βόσκουν οι όρνιθες, όπου θέλει, χωρίς περίφραξη του προαλίου. Ο κινητός φράκτης προσφέρεται για βιολογική πτηνοτροφία επειδή μπορούν να επιλεγούν χώροι, που δεν δέχονται συμβατικά φάρμακα και λιπάσματα.

Δεν πρέπει να παραλείψουν στη διατροφή των ορνίθων αλάτι 0,5-1%, μαρμαρόσκονη 2-4% γιατί το αυγό θέλει πολύ ασβέστιο. Αν έχουμε στη διάθεσή μας πετρώσκονη λατομείων και όχι μαρμαρόσκονη, χορηγούμε 4-5%. Για να μη μυρίζει η κοπριά των ορνίθων προσθέτουμε στην τροφή τους 2% ζεόλιθο.

Εάν δεν αγοράζουμε γεννούσες όρνιθες αλλά νεοσσούς, τότε χρειάζεται ειδική διατροφή και καλό είναι να αγοράσουμε για τα πρώτα στάδια έτοιμη τροφή.

Ενημέρωση

Εάν γίνονται εκπαιδεύσεις στην περιοχή, ο γεωργοκτηνοτρόφος καλό είναι να συμμετάσχει. Επίσης είναι χρήσιμο να προμηθεύεται τα κατάλληλα βιβλία και να συνεργάζεται με τις τοπικές υπηρεσίες αγροτικής ανάπτυξης και κτηνιατρικής. Να συμμορφώνεται με τους περιορισμούς που θέτει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης για την αποφυγή μετάδοσης νοσημάτων.

Οικονομικά οφέλη

Εάν λάβουμε υπόψη την ποιότητα των αυγών, που παράγει και την αξία τους, η ωφέλεια είναι μεγάλη. Θα μπορούσε όμως, εάν οι συνθήκες το επιτρέπουν, να πουλήσει και μια ποσότητα ανάλογα με τη δυναμικότητα των εγκαταστάσεων και να εξοικονομεί χρήμα, συμπληρώνοντας το εισόδημά του.

Εκτρέφοντας βιολογικά ορνίθια

Η βιολογική εκτροφή των ορνίθων κρεοπαραγωγής και ωοπαραγωγής μοιάζει πολύ με τη χωρική και οικόσιτη εκτροφή ελεύθερης βοσκής. Υπακούει όμως υποχρεωτικά στους σχετικούς κοινοτικούς κανόνες, ενώ ελέγχεται και πιστοποιείται από διαπιστευμένους οργανισμούς πιστοποίησης, ώστε να τηρούνται όλες οι προϋποθέσεις, που θέτουν οι σχετικές διατάξεις.

Η βιολογική πτηνοτροφία, όπως και γενικότερα η βιολογική κτηνοτροφία είναι δραστηριότητα που συνδέεται άμεσα με το έδαφος. Τα ορνίθια πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους υπαίθριους χώρους για άσκηση και βόσκηση, ενώ δεν πρέπει να υπερβαίνουν ορισμένες πυκνότητες, ώστε τα πτηνά να μην εμποδίζονται από συνωστισμό και να αποφεύγεται η ρύπανση από τα απόβλητά τους. Σε κάθε περίπτωση συνιστάται η εκτροφή εγχώριων και παραδοσιακών φυλών ορνίθων.

Η ελάχιστη περίοδος βιολογικής εκτροφής προκειμένου τα πτηνοτροφικά προϊόντα να πωληθούν ως «βιολογικά» είναι 10 εβδομάδες για τα πουλινικά κρεοπαραγωγής που εισάγονται πριν από την 3η μέρα της ζωής τους και 6 εβδομάδες για τα πουλινικά αυγοπαραγωγής, σύμφωνα με τις προδιαγραφές από την εταιρεία ΔΗΩ.

Η διατροφή πρέπει να γίνεται με βιολογικές πτηνοτροφές. Η διαχείριση των αγρών βόσκησης πρέπει να είναι βιολογική ή να καλλιεργούνται κατάλληλοι τεχνητοί λειμώνες με βιολογικό τρόπο. Αποκλείονται οι γενετικά τροποποιημένες ζωτροφές και οι καλλιέργειες για παραγωγή ζωτροφών με γενετικά τροποποιημένους σπόρους. Επίσης αποκλείονται τροφές, που έχουν παραχθεί με εκχύλιση, όταν ως μέσο εκχύλισης χρησιμοποιείται χημικός διαλύτης.

Για την ενίσχυση των πτηνοτροφών με τις αναγκαίες πρωτεΐνες επιτρέπεται η χρήση βιολογικών καρπών κτηνοτροφικών ψυχανθών, όπως ρεβιθιού, ρόβης, μπιζελιού, κουκιών, ρούπινων, κλπ. Απαγορεύεται η χρήση κρεατάπλευρων, ως πηγών πρωτεΐνης. Κατά παρέκκλιση μόνο το 20% της ξηράς ουσίας των ζωτροφών ετησίως μπορεί να είναι από συμβατική παραγωγή. Χονδροαλλεμένη, νωπή, αποξηραμένη ή ενσιρωμένη ζωτροφή πρέπει να προστίθεται στο ημερήσιο σιτηρέσιο των πουλινικών, ενώ απαγορεύεται η χρήση χρωστικών του κρόκου.

Υγιεινή και πρόληψη

Σημαντικός τομέας μαζί με τη διατροφή, στην ανάπτυξη της βιολογικής εκτροφής ορνίθων, αποτελεί η υγιεινή των πτηνών που στοχεύει κυρίως στην πρόληψη των ασθηνειών και κατά δεύτερο λόγο στην καταστολή των ασθηνειών. Η πρόληψη βασίζεται στην επιλογή κατάλληλων ανθεκτικών φυλών ορνίθων, στην εφαρμογή πρακτικών που είναι προσαρμοσμένες στις ανάγκες των πτηνών, στη χρήση τροφών πολύ καλής ποιότητας και στη δυνατότητα πρόσβασης σε βοσκότοπους για βόσκηση και άσκηση χωρίς συνωστισμό.

Όταν όμως παρ' όλα τα παραπάνω, ορισμένα ορνίθια αρρωστήσουν, τότε πρέπει να τους παρασχεθούν όλες οι φροντίδες που απαιτούνται. Εάν οι επιτρεπόμενες αγωγές, όπως χορήγηση φυτοθεραπευτικών ουσιών, ιχνοστοιχείων και άλλων ουσιών που επιτρέπονται από τον κανονισμό, τα ασθενή ορνίθια δεν θεραπευθούν, τότε με ευθύνη του κτηνιάτρου επιτρέπεται η χρήση ορισμένων φαρμάκων, αποκλειόμενων οπωσδήποτε των αντιβιοτικών.

Ορνιθώνες για βιολογική εκτροφή

Διακρίνουμε δύο βασικούς τύπους ορνιθώνων που χρησιμοποιούνται σήμερα, τους σταθερούς ή μόνιμους ορνιθώνες και τους φορητούς ή κινητούς.

Οι σταθεροί ορνιθώνες είναι πιο διαδεδομένοι λόγω της εμπιξάνισης των εργασιών που αφορούν τη συλλογή των αυγών, την παράθεση της τροφής και νερού, της απομάκρυνσης των αποβλήτων και των εργασιών καθαρισμού και απολύμανσης των εγκαταστάσεων του ορνιθώνα. Το μέγεθος του κάθε θαλάμου δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 1.600 τετραγωνικά μέτρα. Αυτό σημαίνει ότι σε κάθε θάλαμο μπορεί να εκτρέφονται μέχρι 4.800 ορνίθια κρεοπαραγωγής ή μέχρι 3.000 αυγοπαραγωγής ορνιθες. Οι σταθεροί ορνιθώνες μπορεί να έχουν δάπεδο με βαθιά στρωμένη ή με σαρωτό ή με κλιμακωτή σχάρα. Οι ορνιθώνες πρέπει να έχουν, κατά τη μεσημβρινή τους πλευρά, ειδικές εξόδους-εισόδους των ορνίθων στο βοσκότοπο.

Οι ελάχιστες ανάγκες σε έκταση βοσκότοπου καθορίζονται σε 4 τ.μ. ανά ορνίθια είτε ωοπαραγωγό είτε κρεοπαραγωγό. Αυτό σημαίνει ότι για εκτροφή 2.500 ορνίθων απαιτείται έκταση βοσκότοπου τουλάχιστον 10 στρέμματα.

Ο βοσκότοπος, ο οποίος είναι ουσιαστικά τεχνητός λειμώνας και για τη δημιουργία του χρησιμοποιείται ειδικό μείγμα λειμώνων σπόρων που δίνει σχετικά χαμηλή χλόη κατάλληλη για ορνιθες, πρέπει να έχει ειδική περίφραξη.

Εφαρμόζεται ειδικό σύστημα διαχείρισης του βοσκότοπου, με διαίρεσή του σε τμήματα από κατάλληλο ηλεκτροφόρο φράκτη. Κάθε ένα από τα τεμάχια του βοσκότοπου δεν πρέπει να βόσκειται συνεχώς παραπάνω από 24 ημέρες. Κάθε τμήμα του βοσκότοπου μετά το πέρας της βόσκησης αφήνεται ικανό χρόνο να αναβλαστήσει και να αυτοκαθαριστεί από τα απόβλητα ή να καλλιεργηθεί εκ νέου για νέο τεχνητό λειμώνα.

Εκτροφή

Για τα βιολογικά κοτόπουλα, συμβατά με τους κανονισμούς, που διατίθενται στην αγορά προτιμάται η φυσική οχεία, δεν επιτρέπεται η συστηματική κοπή του ράμφους, η κατώτερη ηλικία σφαγής για τα κοτόπουλα, τα καπόνια και τις γαλοπούλες είναι 81, 150 και 140 μέρες αντίστοιχα. Επίσης, απαγορεύεται η χρήση πρεμιστικών και η ηλεκτρική διέγερση κατά τη μεταφορά και πριν και κατά τη σφαγή, ενώ τα πουλινικά και τα προϊόντα βιολογικής παραγωγής πρέπει να είναι επαρκώς αναγνωρίσιμα σε όλα τα στάδια παραγωγής.

Προδιαγραφές Εγκαταστάσεων

**ΑΓΡΕΚ Κ. Σαμαντούρος Α.Ε.
Κ. Σαμαντούρος Κων.
Γεωπόνος, Πρόεδρος και
Διευθύνων Σύμβουλος**

Ο κλάδος της πτηνοτροφίας, μετά από ένα χρονικό διάστημα κρίσης, ανακάμπτει αισθητά στις μέρες μας τείνοντας να αποκτήσει και πάλι το μέγεθος και τη θέση που του αξίζει στην εγχώρια και παγκόσμια αγορά. Ως αποτέλεσμα της ανάκαμψης αυτής, σε συνδυασμό με τους κινδύνους που επιφυλάσσει η παραδοσιακή εκτροφή πουλερικών, παρατηρείται ίδρυση νέων μονάδων, αλληλά και η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός των υφιστάμενων κτιρίων και του εξοπλισμού τους.

Η προσπάθεια για τη βελτίωση και τον

- Πυκνότητα (μέγιστη) αριθ. Ορνίθων / τ.μ.: 6τμ.
  - Μήκος μετώπου γραμμικής ταΐστρας / όρνιθα : 10 cm
  - Να παρέχεται προστασία από καιρικές συνθήκες και αρπακτικά
  - Να τοποθετούνται παράθυρα κατά μήκος των πλευρών πτερυγών
  - Δυναμικός αερισμός κ.μ. αέρα / κιλό πτηνού: 9 κ.μ./κιλό
  - Μέγιστος αριθμός ωοπαραγωγών ορνίθων(βιολογικής εκτροφής)/ενδιαίτημα: 3000 πτηνά
  - Ανοίγματα εισόδου εξόδου πτηνών : 4μ/ 100τμ
  - Ελάχιστο ύψος ανοίγματος : 35 cm
- Κύριος στόχος, το ελάχιστο δυνατό κόστος, πράγμα το οποίο είναι δυνατό να επιτευχθεί με την κατασκευή πτηνοτροφείων με σκελετό τύπου θερμοκηπίου. Οι κατασκευές αυτές είναι πολύ οικονομικότερες από τα συμβατικά κτίρια, ενώ παρέχουν τις ίδιες και καλύτερες συνθήκες αερισμού, μόνωσης, υγρασίας και θερμοκρασίας. Το μεγαλύτερο συγκριτικό πλεονέκτημά τους όμως είναι η έκδοση απαλλαγής οικοδομικής άδειας. Το γεγονός αυτό, εξασφα-

λίζει στον ενδιαφερόμενο πτηνοτρόφο πολύτιμο χρόνο και ένα αξιολύβαστο ποσό από τις αμοιβές των μηχανικών.

Πιο συγκεκριμένα τα πτηνοτροφεία τύπου θερμοκηπίου πληρούν άριστες συνθήκες υγιεινής και διαβίωσης τόσο για τα πτηνά όσο και για τους εργαζομένους στην εκμετάλλευσή τους. Είναι απλές, πρότυπες και οικονομικές εγκαταστάσεις, γρήγορες στην κατασκευή, δεν απαιτούν έκδοση οικοδομικής άδειας, εξασφαλίζουν εξοικονόμηση του αρχικού κεφαλαίου και μεγιστοποιούν την πυκνότητα στέγασης. Τέλος, ικανοποιούν τις ανάγκες των ζώων όσον αφορά το περιβάλλον, την υγιεινή, τη διατροφή και την ευζωία αυτών, ενώ έχουν χαμηλότερο κόστος συγκριτικά με οποιαδήποτε άλλη σωστά σχεδιασμένη και υλοποιημένη κατασκευή που εφαρμόζεται στη χώρα μας.

Καταλήγοντας είναι κατανοητό ότι οι πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις θερμοκηπιακού τύπου, μέσω των ιδανικών συνθηκών που προσφέρουν και την αρτιότητα της σχεδίασης και κατασκευής τους, μπορούν να δώσουν την ώθηση που χρειάζεται μια πτηνοτροφική εκμετάλλευσή με βασικότερα εχέγγυα την αύξηση της αποδοτικότητάς της (παραγωγή – ποιότητα) και την μείωση του κόστους εγκατάστασης και λειτουργίας.

Η ΑΓΡΕΚ Κ. ΣΑΜΑΝΤΟΥΡΟΣ Α.Ε. είναι πρωτοπόρος εταιρεία στην κατασκευή πτηνοτροφικών εγκαταστάσεων θερμοκηπιακού τύπου. Βασισμένη στην πολυετή εμπειρία και στο εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό της κατασκευάζει και σχεδιάζει πτηνοτροφικά στέγαστρα και εγκαταστάσεις, των οποίων οι βασικές προδιαγραφές που πρέπει να τηρούνται στην κατασκευή μιας σύγχρονης μονάδας είναι οι παρακάτω:

- Να υπάρχει ελευθερία κινήσεων των πτηνών και θύρες εξόδου για εκτροφή με το σύστημα υπαίθριας μορφής.
- Υλικά και εξοπλισμό με τα οποία έρχονται σε επαφή τα πτηνά, ώστε να μην είναι επιβλαβή για αυτά
- Να εξασφαλίζεται κατάλληλη θερμοκρασία, υγρασία και φωτισμός

Τα Αρωματικά Φυτά Δίνουν «Γεύση» στα Βιολογικά Κοτόπουλα

Η απαγόρευση αντιβιοτικών στα σιτηρέσια των ζώων οδήγησε τους ζωοτέχνες στην εξεύρεση φυσικών ουσιών, για να αναπληρώσουν την κύρια συμβολή των αντιβιοτικών στην ανάπτυξη και την πάχυνση των ζώων. Παράλληλα έχει βρεθεί ότι δραστικές ουσίες αιθερίων ελαίων πολλών αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών είναι ισχυρές αντι-οξειδωτικές ουσίες και έχουν αντι-ιικές και αντι-βακτηριδιακές ιδιότητες. Έτσι γεννήθηκε η ιδέα της πρόσθεσης φαρμακευτικών και αρωματικών φυτών στα σιτηρέσια των ζώων.

Στην αρχή η χρήση των παραπάνω φυτών και ουσιών, όπως ιδιαίτερα το ριγανέλιο ήταν εμπειρική και είχε βρει εφαρμογή στην παραγωγή χοίρειου κρέατος, αυγών και κρέατος ορνίθων. Στη συνέχεια, κατόπιν ερευνητικών προγραμμάτων, εξετάστηκαν η επίδραση της χρήσης των φυτών και ουσιών αυτών στα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά του κρέατος και των αυγών, καθώς επίσης και στην ανθεκτικότητα των ζώων έναντι προσβολών από παθογόνα βακτήρια και ιούς.

Τα αποτελέσματα των ερευνών, ιδιαίτερα στο εξωτερικό, με χρήση ρίγανης, θυμαριού, βασιλικού, τσαγιού, κλη είναι πολύ ενθαρρυντικά και αυτό φάνηκε από την αύξηση της ζήτησης ελληνικών αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών, βιολογικής παραγωγής από ξένες επιχειρήσεις.

Οι παραπάνω εισαγωγείς δεν βρήκαν την επιθυμητή ανταπόκριση από τους Έλληνες καλλιεργητές αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών, λόγω σχετικής έλλειψης πιστοποιημένων βιολογικών καλλιεργειών.

Έρευνα ΑΠΘ

Από τις διάφορες σχετικές έρευνες, ιδιαίτερα στις όρνιθες για κρέας και αυγά και στους χοίρους, η ερευνητική ομάδα των κα-

θηγητών του ΑΠΘ, Π. Φορτομάρη, Α. Γιαννακόπουλου και Α. Τσερβένη – Γούση, πραγματοποίησε έρευνα με σκοπό την παραγωγή ορνίθιου κρέατος βελτιωμένης ποιότητας, με ειδικά γευστικά χαρακτηριστικά. Χρησιμοποιήθηκε ειδικό μείγμα αρωματικών φυτών που ονομάστηκε «φυτοάρωμα», στα σιτηρέσια των κρεοπαραγωγών ορνίθων.

Τα αποτελέσματα

Η προσθήκη του μείγματος αρωματικών φυτών «φυτοάρωμα», στο σιτηρέσιο των ορνίθων αυξάνει την περιεκτικότητα του σφάγιου σε ω-3 λιπαρά οξέα, με αποτέλεσμα τη βελτίωση της ποιότητας του κρέατος. Το κοτόπουλο, που παράχθηκε έχει διακριτή γεύση, ιδιαίτερα αντιληπτή σύμφωνα με σχετική έρευνα αγοράς, ως αποτέλεσμα της ειδικής διατροφής που εφαρμόστηκε.

Πατέντα

Η ερευνητική ομάδα που διεξήγαγε το πείραμα κρατά μυστική την σύνθεση των ειδών και των ποσοστάσεων των αρωματικών φυτών, που συνθέτουν το «φυτοάρωμα». Δια μέσου της επιτροπής ερευνών του ΑΠΘ έχει κατατεθεί στον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας αίτηση και της έχει απονεμηθεί το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας (Αρ. Δ.Ε. 1003646 GR).

Αξιοποίηση

Η επιχείρηση «Γαλανός Κοτόπουλα Μεσημεριού Α.Ε.» αξιοποιεί τα αποτελέσματα της έρευνας και παράγει κοτόπουλα «φυτοάρωμα», τα οποία διατίθενται στην αγορά. Η παραγωγή των κοτόπουλων «φυτοάρωμα» πιστοποιείται από τον Οργανισμό πιστοποίησης ΟΠΕΓΕΠ, με αρ. πιστοποίησης 5/051.0792.01/1.0, ως προϊόν ειδικών πτηνοτροφικών εκτροφών.

Σαλμονελλώσεις και Γρίπη των Πτηνών

του **Θανάση Γιαννακόπουλου**
Καθηγητή, Κτηνιατρικής Σχολής ΑΠΘ

Η πτηνοτροφία ως κλάδος αποτελεί ένα σημαντικό τμήμα της κτηνοτροφίας και συμμετέχει περίπου 20% στην ακαθάριστη αξία της ζωικής παραγωγής και κατά 5,5% στο Ακαθάριστο Γεωργικό Προϊόν της χώρας μας. Τα τελευταία χρόνια η παραγωγή αυγών ανέρχεται σε 115.000 τόνους, ενώ του ορνίθιου κρέατος (γνωστό ως κρέας πουλερικών) σε 160.000 τόνους. Όμως, αυτός ο κλάδος συχνά υπόκειται στα προβλήματα που δημιουργούνται από θορύβους για τη Δημόσια υγεία, με καταστροφικές συνέπειες για τους πτηνοτρόφους. Οι θορύβοι αφορούν σε διάφορα νοσήματα μεταξύ των οποίων η γρίπη των πτηνών και οι σαλμονελλώσεις.

Σαλμονελλώσεις των πτηνών

Οι σαλμονελλώσεις των πτηνών αποτελούν μια πολύ, από οικονομικής άποψης, σημαντική πηγή για την πτηνοτροφία, ανεξάρτητα με τη μέθοδο εκτροφής (εκτατική ή εντατική/βιομηχανική) των πουλιών. Παράλληλα αποτελεί και σημαντικό κίνδυνο για τη Δημόσια υγεία εξαιτίας καταστάσεων πτηνοτροφικών προϊόντων π.χ. αυγά που προέρχονται από αυγοπαραγωγές ορνίθες μολυσμένων εκτροφών.

Στις σαλμονελλώσεις ανήκουν ο τύφος των πτηνών, η πλευκή διάρροια των νεοσσών και των ενηλίκων πτηνών, καθώς και ο παράτυφος των πτηνών. Η εμφάνιση του νοσήματος σε μια εκτροφή γίνεται με την αγορά αρρώστων νεοσσών ή μετά από μετάδοση από εκκρίματα των ασθενών, που αποβάλλονται από τους μυκτήρες, τον εντερικό σωλήνα, το στόμα και μολύνουν το νερό και την τροφή, τα πτηνοτροφικά σκεύη και γενικά το μικροκλίμα του θαλάμου. Από το θάλαμο μολύνονται τα άγρια πτηνά, όταν η κατασκευή του επιτρέπει την είσοδο σε διάφορα τρωκτικά. Ο κύκλος αυτός

κάνει δύσκολη την εκρίζωση της νόσου, από μια πτηνοτροφική μονάδα, ενώ παίρνει πολύ χρόνο.

Στις ορνίθες έχουμε τη *S.gallinarum*, που προκαλεί τον τύφο των ορνίθων και τη πλευκή διάρροια των νεοσσών, ενώ η *S.pullorum* προκαλεί τη πλευκή διάρροια. Στις πάπιες έχουμε τη *S.Typhimurium* και τη *S.enteritidis*, που προκαλεί σπυραιμία και διάρροια. Στα περιστέρια έχουμε τη *S.Typhimurium*, που προκαλεί σπυραιμία και αρθρίτιδες, με χαρακτηριστικό εξόγκωμα στον αγκώνα.

Ευπάθεια στη νόσο παρουσιάζουν ακόμη τα ορτύκια, οι φασιανοί και οι μελεαγρίδες. Η νόσος εκδηλώνεται ξαφνικά και πολλές φορές τα πτηνά ψοφούν χωρίς να εμφανίσουν συμπτώματα. Συνήθως παρουσιάζουν διάρροια, ανορεξία, υπνηλία, απάθεια, το λειρί τους φαίνεται ζαρωμένο και το φτέρωμα είναι σουφρωμένο. Η ωτοκία μειώνεται μέχρι 5% και η θνησιμότητα χωρίς θεραπεία φθάνει και το 80%.

Για την πρόληψη ή τον περιορισμό της εξάπλωσης εφαρμόζονται μέτρα βιοασφάλειας όπως έλεγχος ζωοτροφών, καλύτερη υγιεινή στο πτηνοτροφείο, απομάκρυνση και διαχωρισμός των ασθενών ζώων, μη συγχροτισμός πτηνών διαφορετικής ηλικίας π.χ. νεοσσοί μαζί με ορνίθες. Σε ό,τι αφορά στη θεραπεία, όπου αυτή είναι δυνατή, χορηγούνται αντιβιοτικά. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι γεννήτορες, δηλαδή τα πατρογονικά σμήνη, επιτρέπεται να εμβολιάζονται με εγκεκριμένα εμβόλια κατά των σαλμονελλών.

Γρίπη των πτηνών

Η γρίπη των πτηνών απασχολεί την παγκόσμια κοινότητα τα τελευταία λίγα χρόνια, η οποία μεταφέρεται και μεταδίδεται από τα υδρόβια πτηνά, σε όλη τη γη. Το 1997 τράβηξε το ενδιαφέρον, λόγω του θανάτου ανθρώπων στη Νοτιοανατολική Ασία. Η Ελλάδα διεξάγει αγώνα για την αποτροπή της εξάπλωσης της νόσου και αποτελεί μέρος του αγώνα της παγκόσμιας κοινότητας, ο οποίος στην τριετία που πέρασε, κρίθηκε από όλους επιτυχής. Οι κτηνιατρικές υπη-

ρεσίες επέβαλαν και συνιστούν στους παραγωγούς να τηρούνται με ευλάβεια τα απαραίτητα μέτρα βιοασφάλειας.

Παράλληλα η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα δίνει μάχη για την πρόληψη της ζωνόσου, πριν αυτή μεταλλαχθεί

και μεταδοθεί στον άνθρωπο. Η μόλυνση στον άνθρωπο δεν φαίνεται να γίνεται μέσω του γαστροεντερικού σωλήνα, ενώ μέσω της πεπτικής οδού φαίνεται να μεταδίδεται στις γάτες και τα αιθουροειδή.

Τα εμβόλια κατά της γρίπης των πτηνών έχουν και είχαν και ένα σημαντικό μειονέκτημα. Ακόμη και αν προσέφεραν κλινική προστασία, δεν προσέφεραν απόλυτη ιολογική προστασία, με αποτέλεσμα το εμβολιασμένο πτηνό αν και δεν παρουσιάζει το ίδιο σύμπτωμα της νόσου να εξακολουθεί να εκκρίνει τον ιό, επιτρέποντας έτσι την ελεύθερη κυκλοφορία του στο περιβάλλον, με συνέπεια να μην μειώνεται ο κίνδυνος μετάδοσης της νόσου. Για αυτό στην ΕΕ απαγορεύεται ο εμβολιασμός των πτηνών κατά της γρίπης των πτηνών.

Έλεγχος, καθαριότητα και σωστή διατροφή

του **Παναγιώτη Μαβίδη**,
Γεωπόνου-Ζωοτέχνη

Η πρόληψη των ασθενειών έχει βασικό στόχο την βελτίωση της απόδοσης κατά τη πάχυνση, αλλά και την αύξηση της παραγωγής αυγών, προφυλάσσοντας τον άνθρωπο από επικίνδυνους παθογόνους μικροοργανισμούς και συμβάλλοντας παράλληλα και στην υγεία των ζώων.

Η φροντίδα της υγείας συμπεριλαμβάνει κυρίως την προσαρμοσμένη στην ηλικία και απόδοση, πλήρη διατροφή. Σύμφωνα με τις ανάγκες των πουλερικών, που έχουν μελετηθεί πολύ καλά τα τελευταία χρόνια, υπάρχει εναρκτήριο σιτηρέσιο για τους νεοσσοί, πλήρης τροφή για νεοσσοί ορνίθες μέχρι την 6η εβδομάδα ζωής, για νεοσσοί ορνίθες μεγαλύτερες των 13 εβδομάδων. Για την περιεκτικότητα σε ιχνοστοιχεία, βιταμίνες και μεταλλικά άλατα στα έτοιμα φάρμακα υπάρχει ανταπόκριση κυρίως για τα υγιή πτηνά.

Οι δεξαμενές νερού και οι ποτίστρες πρέπει να καθαρίζονται τακτικά, ώστε το προσφερόμενο νερό να περιέχει όσο το δυνατό λιγότερους μικροοργανισμούς. Έχει αποδειχθεί ότι ένα γραμμάριο πρόσφατης τροφής περιέχει συνήθως μέχρι και ένα εκατομμύριο βακτήρια, που κατά κανόνα όμως δεν βλάπτει ένα υγιές πτηνό. Προβλήματα θα εμφα-

νιστούν μόνο όταν η αποθήκευση της τροφής δε γίνεται σε κατάλληλες συνθήκες θερμοκρασίας και υγρασίας.

Έλεγχος υγείας

Η παρατήρηση των πουλερικών πρέπει να είναι καθημερινή για τον εντοπισμό τυχόν συμπτωμάτων ασθένειας. Κτηνιατρικές εξετάσεις απαιτούνται όταν παρουσιάζονται ελαττωμένη πρόσληψη τροφής και νερού, μείωση της παραγωγής αυγών, θορυβώδης αναπνοή καθώς και παραγωγή παραμορφωμένων αυγών.

Είναι απαραίτητος ο έλεγχος της υγείας των αναπαραγωγικών πτηνών, πριν την παραγωγή αυγών εκκόλλησης διότι εάν το μητρικό πτηνό έχει προσβληθεί από συγκεκριμένα παθογόνα, τότε πολύ εύκολα αυτά μπορούν να μεταδοθούν στο αυγό και έπειτα στο νεοσσοί. Εκτός από τον υγιονομικό έλεγχο που περιλαμβάνει τον έλεγχο των εμβολιασμών, πρέπει να γίνει και εξέταση των περιττωμάτων. Ο πτηνοτρόφος δεν πρέπει να ξεχνάει και την εξέταση αίματος, όπου μπορεί να διαπιστωθεί, εάν υπάρχει λοίμωξη από *Salmonella pullorum* ή *Mycoplasma gallisepticum*.

Η καθαρότητα των κλωβών πρέπει να ελέγχεται καθημερινά και κυρίως πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στο να μη φερθούν τα αυγά. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου μικρόβια έχουν διεισδύσει στο εσωτερικό του αυγού και κατά την επώαση σε εκκολλητικές μηχανές, έχοντας προκαλέσει το θάνατο των εμβρύων. Άλλωστε, γι' αυτό το λόγο εφαρ-

μόζουμε τη μέθοδο του υποκαπνισμού των αυγών ή την καταστροφή των μικροβίων με ψεκασμό ή εμβάπτιση, για την αποφυγή δυσάρεστων εκπλήξεων.

Χρόνοι τοξικότητας φαρμάκων

Όπως γνωρίζουμε, τα πουλερικά εκτρέφονται για την παραγωγή κρέατος ή αυγών που διατίθενται για τη διατροφή του ανθρώπου. Εξαιτίας αυτού του γεγονότος, θεωρείται αναγκαίο σε κάθε θεραπευτική αγωγή να λαμβάνεται υπόψη η πιθανή ύπαρξη υπολειμμάτων των χορηγούμενων φαρμάκων, στα παραγόμενα είδη διατροφής.

Αρκετά μεγάλος αριθμός φαρμάκων έχουν διάρκεια τοξικότητας τέτοια, η οποία πρέπει να τηρηθεί μετά το τέλος της θεραπείας και τη διάθεση ως προϊόντων διατροφής. Οπότε, πρέπει να κατανοήσουμε αν είναι σωστό να χορηγηθεί κάποιο δραστικό φάρμακο αλλά με κάποιο χρόνο τοξικότητας που θα μας προβληματίσει ή είναι καλύτερα να επιτρέψουμε στην ικανότητα αυτοθεραπείας των πτηνών να δράσει με τη βοήθεια δυναμωτικών, ανάλογα βέβαια πάντα και με το είδος της ασθένειας.

As αναλογιστούμε ότι διάφορα σκευάσματα σουλφοναμίδης, τα οποία χορηγούνται σε εντερικές παθήσεις που οφείλονται σε κοκκίδια, έχουν χρόνο τοξικότητας από 10 μέχρι 22 ημέρες. Αναμφίβολα, τα προληπτικά μέτρα που θα λάβουμε είναι εκείνα που θα μας προστατέψουν από τυχόν σημαντικές απώλειες κέρδους.

Στο Φρέσκο Κοτόπουλο λέμε ναι!

Το κοτόπουλο θεωρείται ένα από τα αγαπημένα φαγητά των καταναλωτών λόγω της ευκολίας του στη προετοιμασία και της πληρότητάς του σαν τροφή. Μπορεί να μαγειρευτεί με διαφορετικούς τρόπους, και αποτελεί από μόνο του ένα ολοκληρωμένο πιάτο, ενώ μπορεί να ταιριάζει με κάθε είδους γαρνιτούρα. Το λευκό κρέας του κοτόπουλου περιέχει χαμηλά λιπαρά, ενώ το σκουρότερο κρέας που είναι λίγο πλουσιότερο σε λιπαρά, προσθέτει πλούσια γεύση σε κάθε γεύμα. Το κρέας κοτόπουλου ταιριάζει εύκολα στις προτιμήσεις των σημερινών καταναλωτών για υγιεινή διατροφή.

ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΟ»

ΑΓΡΟΤΙΚΟΣ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΟΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Ο αγροτικός πτηνοτροφικός συνεταιρισμός Ιωαννίνων « Πίνδος » ιδρύθηκε το 1958 και έχει έδρα το Ροδοτόπι Ιωαννίνων. Σήμερα ο ΣΥΝ. ΠΕ. ΠΙΝΔΟΣ είναι ο ηγέτης της Ελληνικής Πτηνοτροφίας και αποτελείται από 560 παραγωγούς – μέλη. Ο συνεταιρισμός αποτελεί μία πλήρως καθετοποιημένη μονάδα παραγωγής – επεξεργασίας – εμπορίας πτηνοτροφικών προϊόντων και διαθέτει πιστοποίηση κατά HACCP, ISO 9002, καθώς επίσης και πιστοποίηση για τις ειδικές πτηνοτροφικές εκτροφές που χρησιμοποιεί (σε ότι αφορά τις ζωοτροφές του σιτηρεσίου των πτηνών) από τον ΟΠΕΓΕΠ - AGROCERT .

ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΠΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Η Κοινοπραξία Κυπριακών Πτηνοτροφικών Προϊόντων, έχει έδρα στην Λευκωσία της Κύπρου και είναι αποτέλεσμα της σύμπραξης και συνεργασίας των μεγαλυ-

τέρων κυπριακών εταιριών. Οι οποίες αποφάσισαν να συνενώσουν τις δυνάμεις τους για την καλύτερη προώθηση, προβολή και διαφήμιση των προϊόντων τους στην Κυπριακή, κοινοτική και διεθνή αγορά.

Η Κοινοπραξία εκπροσωπεί συνολικά περίπου το 62% της συνολικής παραγωγής και διακίνησης πουλητικών στην Κύπρο. Οι εταιρείες που συμμετέχουν στην Κοινοπραξία είναι:

• A. ΜΙΝΤΙΚΚΗΣ ΦΑΡΜ LTD

Η εταιρεία Μιντίκκης Φαρμ LTD, ιδρύθηκε το 1960 λειτουργώντας αρχικά σε τοπικό επίπεδο. Σήμερα, σύμφωνα με έρευνα της Nielsen, θεωρείται ηγέτης στις πωλήσεις πουλητικών, απασχολώντας τουλάχιστον 150 άτομα.

Η επιχείρηση εφαρμόζει σύστημα HACCP για την σφαγή, επεξεργασία, αποθήκευση και διακίνηση φρέσκων και κατεψυγμένων κοτόπουλων, καλύπτοντας τις ανάγκες ποιότητας και ασφάλειας των καταναλωτών.

Επίσης χρησιμοποιεί την τελευταία τεχνολογία στην παραγωγή της, συμβαδίζοντας με τους κοινωνικούς κανονισμούς που εξασφαλίζουν την ευζωία των κοτόπουλων.

• ΚΟΜΗΤΗΣ ΦΑΡΜ LTD

Η εταιρεία Έπαυλη Κομήτης LTD ιδρύθηκε το 1963 και δραστηριοποιείται ως μία πλήρως καθετοποιημένη μονάδα στον κλάδο της πτηνοτροφίας, καθιερώνοντας την ως έναν από τους μεγαλύτερους πτηνοτροφικούς οργανισμούς στην Κύπρο.

Η Εταιρεία είναι εγκεκριμένη από τις Αρμόδιες Αρχές σε όλες τις εγκαταστάσεις.

Για την διασφάλιση της ποιότητας, των παρεχομένων προϊόντων και υπηρεσιών της, η εταιρεία, εφαρμόζει πιστοποιημένα συστήματα ασφάλειας και υγιεινών τροφίμων - HACCP και σύστημα διαχείρισης ποιότητας - ISO 9001:2000 σε όλες τις παραγωγικές της μονάδες.

• ΠΙΠΗΣ ΑΔΕΛΦΟΙ ΦΑΡΜ LTD

Η εταιρεία ιδρύθηκε το 1987 και δραστηριοποιείται στο χώρο της παραγωγής, εμπορίας και διακίνησης σφάγιων κοτόπουλων και συναφών προϊόντων. Κατέχει ηγετική θέση στην κυπριακή αγορά και είναι γνωστή για τα ποιοτικά της προϊόντα. Για την διασφάλιση της ποιότητας, η εταιρεία έχει πιστοποιηθεί με HACCP και έχει λάβει τις διεθνείς πιστοποιήσεις ISO 9000 & ISO 14000 για το περιβάλλον.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΟ»

Το πρόγραμμα ενεργειών ενημέρωσης και προώθησης του **Ευρωπαϊκού Κοτόπουλου από τον Αγροτικό Πτηνοτροφικό Συνεταιρισμό Ιωαννίνων «Πίνδος» και την Κοινοπραξία Κυπριακών Πτηνοτροφικών Προϊόντων ΜΚΠ**, είναι ένα διακρατικό - μεικτό πρόγραμμα που περιλαμβάνει ενέργειες προώθησης, προβολής και διαφήμισης για τα διατροφικά οφέλη του ευρωπαϊκού κοτόπουλου σε θέματα ποιότητας, υγιεινής, ασφάλειας τροφίμων, θρεπτικής αξίας του ευρωπαϊκού κοτόπουλου στην Ελλάδα και την Κύπρο.

Στόχοι του προγράμματος είναι:

- Στροφή των διατροφικών συνθηκών των καταναλωτών στις χώρες στόχους σε ευρωπαϊκά προϊόντα και τρόφιμα με υψηλή ποιότητα.
- Προώθηση και ενίσχυση της εικόνας του Ευρωπαϊκού Κοτόπουλου στις αγορές της Ελλάδας και της Κύπρου

- Αύξηση της κατανάλωσης του ευρωπαϊκού κοτόπουλου από τους καταναλωτές στις συγκεκριμένες χώρες στόχους.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ενθαρρύνει όλο και περισσότερο τους αγρότες της να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους στην ποιότητα όχι μόνο όσον αφορά τα τρόφιμα, αλλά και τη ζωή στην ύπαιθρο.

Στο φρέσκο κοτόπουλο λέμε **ναι!**

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Η Υγιεινή του Πτηνοτροφείου Ξεκινάει από το Εκκολλατήριο

Κωνσταντίνος Κωλέτσας
Γενικός Διευθυντής της εταιρείας Copharm

Το εναρκτήριο σημείο της «βιο-ασφάλειας στην πράξη» είναι η υποδοχή ενός υγιούς σμήνους από το εκκολλατήριο. Αυτό προϋποθέτει επίσης υγιή πατρογονικά σμήνη και ένα ορθό πρόγραμμα βιοασφάλειας τόσο στο εκκολλατήριο όσο και κατά τη μεταφορά των νεοσσών στο πτηνοτροφείο. Όμως, όσο πιο παραγωγικές είναι οι σύγχρονες φυλές τόσο λιγότερο ανθεκτικές καθίστανται, γι' αυτό απαιτούν μέγιστες συνθήκες βιοασφάλειας.

Υπάρχουν διάφοροι παράγοντες πιθανής μετάδοσης νοσημάτων, εκτός από τους μη υγιείς νεοσσούς. Μπορούμε να τους διακρίνουμε σε κινητούς, διατροφικούς και στατικούς. Στους κινητούς ανήκουν οι βιολογικοί (άνθρωποι, τρωκτικά που μεταδίδουν Παστερέλωση, Σαλμονέλλωση, έντομα, που μπορεί να μεταφέρουν Marek, IBD, Salmonella, E. Coli, Cambilobacter, άγρια πτηνά και μηχανικοί όπως οχήματα, φορείς για IBD, και Salmonella. Στους διατροφικούς συμπεριλαμβάνεται η τροφή και το νερό και στους στατικούς ο κόπρος, το νχούδι και οι επιφάνειες (δάπεδα, τοίχοι, οροφές ικανά να μεταδώσουν IBD και Salmonella).

Σε μακρο-βιολογικό επίπεδο, ο έλεγχος των τρωκτικών και η εξάλειψη της εισόδου άγριων πτηνών είναι οι κυριότερες προκλήσεις. Σε μεσο-βιολογικό επίπεδο, χρήσιμα είναι τα αποτελεσματικά εντομοκτόνα. Στο άρθρο αυτό θα εστιάσουμε στις μικρο-βιολογικές προκλήσεις.

Η υγιεινή αποτελείται από δύο τμήματα, τον καθαρισμό και την απολύμανση. Απολύμανση χωρίς να προηγηθεί καθαρισμός αποτελεί σπατάλη χρημάτων. Ο καθαρισμός είναι η διαχείριση των ρύπων που είναι μερικώς ορατοί, δηλαδή ο διαχωρισμός και η απομάκρυνση των ρύπων από τις επιφάνειες μέσω νερού και ενός καθαριστικού. Με άλλα λόγια η επιφάνεια πρέπει να καταστεί όσο το δυνατόν περισσότερο ελεύθερη οργανικής ύλης, η οποία θα παρακώλυε την επαφή του απολυμαντικού με αυτή.

Χαρακτηριστικά ενός καθαριστικού

Τα χαρακτηριστικά ενός καθαριστικού είναι η διαβρεξιμότητα (η μείωση δηλαδή της επιφανειακής τάσης), η δια-

σκορπισιμότητα (διαίρεση σωματιδίων των ρυπών), η γαλακτοματοποίηση (επίπλευση ελαίων και λίπους), η αιωρησιμότητα (επίπλευση σωματιδίων των ρυπών) και τέλος η μεταφορά των ρυπών στα λύματα και τέλος ο διαχωρισμός (διάλυση των αλάτων).

Τέσσερις είναι οι παράγοντες που καθορίζουν τη λειτουργικότητα ενός καθαριστικού. Η χημική ενέργεια, δηλαδή το pH και η συγκέντρωση. Τα αλκαλικά καθαριστικά απομακρύνουν πρωτεΐνες και λίπη ενώ τα όξινα καθαριστικά απομακρύνουν μεταλλικά επιθέματα όπως ασβεστόλιθους. Η θερμική ενέργεια (τα λίπη αρχίζουν να διαλύονται από τους 95ο F), η φυσική ενέργεια (π.χ. πλύσιμο με υψηλή πίεση) και ο χρόνος επαφής, ο οποίος θα επιτρέψει στη χημική ενέργεια να δράσει. Επιπλέον, είναι ο μόνος παράγοντας ο οποίος δεν κοστίζει ενεργειακά, είναι δηλαδή άνευ χρέωσης!

Συνεπώς, συχνά χρησιμοποιείται αφρός αντί για κάποιο «κλασικό καθαριστικό» αφού προσφύεται περισσότερο. Σήμερα, μία νέα γενιά καθαριστικών έχει αναπτυχθεί με τη μορφή GEL. Η αύξηση του χρόνου επαφής οδηγεί σε εξοικονόμηση κατανάλωσης νερού, εργασίας και ενέργειας.

Ένα ικανοποιητικό καθαριστικό αποτέλεσμα θα επιτρέψει μείωση των μικρο-οργανισμών κατά 80%, δημιουργώντας μία κατάσταση γενικής γνωστή ως «συνθήκες υγιεινής». Με αυτό τον τρόπο το απολυμαντικό που θα ακολουθήσει θα μειώσει ευκολότερα τα εναπομείναντα παθογόνα.

Απολύμανση

Ο στόχος της απολύμανσης είναι η μείωση του αριθμού των παθογόνων, ιδανικά κατά log 4 (99,99%). Για το λόγο αυτό, το απολυμαντικό θα πρέπει να είναι συμβατό με το καθαριστικό, αφρό ή gel (π.χ. αν δηλαδή το καθαριστι-

κό προϊόν περιέχει κατιονικά τασιενεργά, το απολυμαντικό δεν πρέπει να περιέχει ανιονικά).

Επεξεργασία του νερού

Εξίσου σημαντική με τις επιφάνειες, είναι ο καθαρισμός και η απολύμανση του δικτύου νερού. Καθαρισμός σημαίνει απομάκρυνση των αλάτων και του βιο-φίλμ. Το βιοφίλμ είναι ένα στρώμα από πολυσακχαρίδια, δημιουργούμενο από την προσθήκη βιταμινών, φαρμάκων και άλλων προσθέτων εντός του νερού. Το στρώμα αυτό φιλοξενεί κυρίως εντεροβακτήρια (Salmonella, E. Coli, ...), ενώ παρεμποδίζει την ομαλή δράση των φαρμάκων, των εμβολίων κλπ. και συμβάλλει στο φράξιμο του δικτύου (πιπίλες) και στη μείωση της ροής του νερού. Το χλώριο, το οποίο αδρανοποιείται από την οργανική ύλη, δεν απομακρύνει τα επιθέματα ασβεστίου ούτε και διεισδύει στο βιοφίλμ. Η απομάκρυνση

του βιοφίλμ είναι δυνατή μόνο με τη διαδικασία της οξείδωσης. Το σταθεροποιημένο υπεροξείδιο του υδρογόνου μπορεί να χρησιμοποιηθεί για το σκοπό αυτό.

Διαδικασίες

Το Ολλανδικό σύστημα ICC (Integrated Chain Control – Ολοκληρωμένος Έλεγχος Αλύσου) περιγράφει τις διαδικασίες που αφορούν τα πτηνοτροφεία ως εξής :

1. Απομάκρυνση στρωμνής, κένωση δικτύου νερού και καθαρισμός όλων των ορατών ρύπων.
2. Πλύσιμο του θαλάμου με καθαριστικό με επαρκή χρόνο επαφής (20 λεπτά) και καθαρισμός του δικτύου νερού.
3. Ο θάλαμος ξεπλένεται και αφήνεται να στεγνώσει.
4. Απολύμανση (με ψεκασμό ή αφρισμό. Με τον αφρισμό θα είναι εμφανή τα σημεία στα οποία εφαρμόστηκε το προϊόν, ενώ το απολυμαντικό παραμένει για περισσότερη ώρα σε κάθετες επιφάνειες και οροφές).
5. Τοποθέτηση νέας στρωμνής, επανεγκατάσταση και πλήρωση του δικτύου νερού και τροφής.
6. Πραγματοποίηση απολύμανσης τελικού σταδίου με καπνισμό.
7. Συνεχής απολύμανση οχημάτων (λουτρά τροχών), ανθρώπων (υγιεινή χεριών, λουτρά ποδιών) και του πόσιμου νερού.

Ορθή Διαχείριση Πτηνοτροφικών Αποβλήτων

του Δημήτρη Γεωργακάκη, Καθηγητή Γ.Π.Α.

Ο κλάδος της πτηνοτροφίας, ιστορικά, είναι ο παλαιότερος στο χώρο της ζωικής παραγωγής, που μεταπολεμικά εκσυγχρονίστηκε με τη δημιουργία νέων δυναμικών μονάδων παραγωγής και τυποποίησης, καλύπτοντας πλήρως σχεδόν την εγχώρια ζήτηση σε αυγά και κοτόπουλα, σε όφελος της αγροτικής οικονομίας της χώρας.

Οι σημερινές πτηνοτροφικές μονάδες συνιστούν, στη μεγάλη τους πλειοψηφία, άρτια εξοπλισμένες, βιομηχανικού τύπου, παραγωγικές μονάδες εντατικής εκτροφής και τυποποίησης ορνίθων αυγοπαραγωγής ή κοτόπουλων κρεοπαραγωγής.

Παράλληλα με τον εκσυγχρονισμό των σταβλικών τους εγκαταστάσεων, οι ως άνω επιχειρηματίες, μερίμνησαν εξ αρχής και για την αντιμετώπιση των παραγόμενων αποβλήτων, με υιοθέτηση μηχανικών συστημάτων κομποστοποίησης, τύπου OKADA και HOSOYA.

Τα συστήματα αυτά, αν και δαπανηρά, εν τούτοις θεωρούνται ως κατ'εξοχήν κατάλληλα, καθόσον κατορθώνουν να μετατρέπουν τα δύσκολα, «λυσώδους» αρχικής μορφής, νωπά απόβλητα των πτηνοτροφείων, ιδιαίτερα εκείνων των ορνίθων αυγοπαραγωγής, σε ένα, κοκκώδους μορφής, ξηρό και σχετικά σταθερό, τελικό προϊόν. Πολύ πιο αποτελεσματικά είναι τα ως άνω μηχανικά συστήματα στα απόβλητα των πτηνοτροφείων κρεοπαραγωγής, λόγω της καλύτερης αρχικής τους μορφής, αποτέλεσμα ανάμιξής τους με άχυρο ή πριονίδι, για κάλυψη των αναγκών των πτηνών σε θερμή στρωμνή.

Παρά όμως την, ομοιολογμένως, σημαντική προσπάθεια των πτηνοτρόφων για την αντιμετώπιση του προβλήματος των αποβλήτων τους, εντοπίζονται ορισμένες αδυναμίες στην όλη διαδικασία, τα οποία θα πρέπει να βελτιωθούν, ώστε τα δαπανηρά, αλλά τελείως απαραίτητα αυτά συστήματα επεξεργασίας, να επιτελούν πλήρως το έργο, για το οποίο αποκτήθηκαν.

Οι αδυναμίες, που έχουν εντοπιστεί από το Εργαστήριο Γεωργικών Κατασκευών του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, είναι η έκλυση δυσάρεστων οσμών, κύρια αμμωνίας και η μη ολοκλήρωση της διαδικασίας κομποστοποίησης.

Αποτέλεσμα των αδυναμιών αυτών είναι α) οι έντονες ε-

νοχλήσεις και β) η λήψη ενός μερικώς σταθεροποιημένου, ξηρού τελικού προϊόντος, υποδεέστερης ποιότητας, από την «ώριμη» κομπόστα, που θα μπορούσε να παραχθεί.

Για την άρση των ως άνω αδυναμιών, το Εργαστήριο Γεωργικών Κατασκευών έχει μελετήσει και προτείνει:

α) τη δέσμωση της οσμής αμμωνίας με «πλύσιμο» του εξερχόμενου αέρα από τις κλειστές, θερμοκηπιακού τύπου, εγκαταστάσεις στέγασης των μηχανικών συστημάτων κομποστοποίησης, με ελαφρά οξυγμένο νερό. Με τον τρόπο αυτό, όπως έδειξαν πρόσφατα αποτελέσματα δοκιμαστικής εφαρμογής σε πτηνοτροφείο της Κορινθίας, εξουδετερώνεται πλήρως η δυσσομία και παύουν οι ενοχλήσεις και τα παράπονα των περιοίκων και περαστικών.

β) τη σταδιακή διαβροχή, με νερό, των αποβλήτων μέ-

ντος, όπως αυτό παράγεται σήμερα στα πτηνοτροφεία. Η αξιοποίησή του συνίσταται στην αραιώσή του με νερό και στη συνέχεια την εφαρμογή μηχανικού διαχωρισμού για τη λήψη ενός στερεού κλάσματος, περίπου όμοιου με το αρχικό και ενός υγρού κλάσματος, πλούσιου σε αμμωνία.

Το στερεό κλάσμα, μπορεί να συνεχίσει την πορεία του στις προαναφερθείσες εγκαταστάσεις κομποστοποίησης της μονάδας ή να μεταφέρεται σε τοπική κεντρική μονάδα παραγωγής και αξιοποίησης κομπόστας από διάφορα στερεά υπολείμματα. Το υγρό κλάσμα μπορεί να μεταφέρεται σε κοντινά τυροκομεία για ανάμιξή του με το παραγόμενο τυρόγαλα και στη συνέχεια, τη χρησιμοποίηση του μίγματος για την παραγωγή βιοαερίου.

Το παραγόμενο βιοαέριο μπορεί στη συνέχεια να χρησιμοποιείται για την κάλυψη των αναγκών του τυροκομείου σε ζεστό νερό, ενώ τα υγρά εκροής της εγκατάστασης να αναμιγνύονται με τα υπόλοιπα υγρά απόβλητα (απόβλητα πλυσίματος) του τυροκομείου και να υφίστανται αερόβια επεξεργασία ενεργού ιλύος, πριν διατεθούν, ασφαλώς, στον προβλεπόμενο φυσικό αποδέκτη, υδάτινο ή εδαφικό, κατά περίπτωση.

Γίνεται λοιπόν φανερό, πως η συμπλήρωση των απαιτητικών, αλλά απαραίτητων εγκαταστάσεων μηχανικών συστημάτων κομποστοποίησης πτηνοτροφικών αποβλήτων, ιδιαίτερα των ορνίθων αυγοπαραγωγής, με σύστημα εξουδετέρωσης των οσμών και με πρόσθετη εγκατάσταση μετατροπής των αποβλήτων σε «ώριμη» κομπόστα, θα διασφαλίσει τη λειτουργία των πτηνοτροφείων επί μακρόν, χωρίς προβλήματα και προστριβές, σε ένα αναβαθμισμένο φυσικό περιβάλλον.

Επί πλέον, η δυνατότητα αξιοποίησης του υγρού εκχυλίσματος των αποβλήτων αυτών στην επεξεργασία του τυρογάλακτος γειτονικών τυροκομείων, με παραγωγή βιοαερίου, καθώς και της δημιουργίας τοπικών κεντρικών σταθμών παραγωγής κομπόστας από μίγματα πτηνοτροφικών και άλλων στερεών αποβλήτων, επιτρέπουν στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης σε εξειδικευμένους πτυχιούχους επιστήμονες για τη λειτουργία των σταθμών αυτών και την κεντρική επίβλεψη της λειτουργίας των εγκαταστάσεων διαχείρισης των αποβλήτων των επί μέρους μονάδων.

σα στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας τους, μέχρι να σταματήσει να εμφανίζεται άνοδος θερμοκρασίας σε αυτά. Τότε και μόνο τότε, θεωρείται ότι έχει ολοκληρωθεί η θερμοφιλή φάση ή φάση σταθεροποίησης του υλικού και παύει οριστικά η έκλυση οσμών, ακόμα και αν αργότερα διαβραχεί με νερό, κάτι που δε συμβαίνει σήμερα.

γ) τη φυσική «ωρίμανση» του σταθεροποιημένου τελικού προϊόντος σε σωρούς για τουλάχιστο 3 μήνες, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητά του, με σχηματισμό χουμικών ενώσεων και να μετατραπεί σε «ώριμη» κομπόστα, ένα υψηλής εμπορικής αξίας εδαφοβελτιωτικό.

Εκτός όμως από τις ως άνω διορθωτικές επεμβάσεις, το Εργαστήριο Γεωργικών Κατασκευών έχει ασχοληθεί και με την αξιοποίηση του μερικώς σταθεροποιημένου τελικού προϊ-

δίου, όπως αυτό παράγεται σήμερα στα πτηνοτροφεία. Η αξιοποίησή του συνίσταται στην αραιώσή του με νερό και στη συνέχεια την εφαρμογή μηχανικού διαχωρισμού για τη λήψη ενός στερεού κλάσματος, περίπου όμοιου με το αρχικό και ενός υγρού κλάσματος, πλούσιου σε αμμωνία. Το στερεό κλάσμα, μπορεί να συνεχίσει την πορεία του στις προαναφερθείσες εγκαταστάσεις κομποστοποίησης της μονάδας ή να μεταφέρεται σε τοπική κεντρική μονάδα παραγωγής και αξιοποίησης κομπόστας από διάφορα στερεά υπολείμματα. Το υγρό κλάσμα μπορεί να μεταφέρεται σε κοντινά τυροκομεία για ανάμιξή του με το παραγόμενο τυρόγαλα και στη συνέχεια, τη χρησιμοποίηση του μίγματος για την παραγωγή βιοαερίου. Το παραγόμενο βιοαέριο μπορεί στη συνέχεια να χρησιμοποιείται για την κάλυψη των αναγκών του τυροκομείου σε ζεστό νερό, ενώ τα υγρά εκροής της εγκατάστασης να αναμιγνύονται με τα υπόλοιπα υγρά απόβλητα (απόβλητα πλυσίματος) του τυροκομείου και να υφίστανται αερόβια επεξεργασία ενεργού ιλύος, πριν διατεθούν, ασφαλώς, στον προβλεπόμενο φυσικό αποδέκτη, υδάτινο ή εδαφικό, κατά περίπτωση. Γίνεται λοιπόν φανερό, πως η συμπλήρωση των απαιτητικών, αλλά απαραίτητων εγκαταστάσεων μηχανικών συστημάτων κομποστοποίησης πτηνοτροφικών αποβλήτων, ιδιαίτερα των ορνίθων αυγοπαραγωγής, με σύστημα εξουδετέρωσης των οσμών και με πρόσθετη εγκατάσταση μετατροπής των αποβλήτων σε «ώριμη» κομπόστα, θα διασφαλίσει τη λειτουργία των πτηνοτροφείων επί μακρόν, χωρίς προβλήματα και προστριβές, σε ένα αναβαθμισμένο φυσικό περιβάλλον. Επί πλέον, η δυνατότητα αξιοποίησης του υγρού εκχυλίσματος των αποβλήτων αυτών στην επεξεργασία του τυρογάλακτος γειτονικών τυροκομείων, με παραγωγή βιοαερίου, καθώς και της δημιουργίας τοπικών κεντρικών σταθμών παραγωγής κομπόστας από μίγματα πτηνοτροφικών και άλλων στερεών αποβλήτων, επιτρέπουν στη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης σε εξειδικευμένους πτυχιούχους επιστήμονες για τη λειτουργία των σταθμών αυτών και την κεντρική επίβλεψη της λειτουργίας των εγκαταστάσεων διαχείρισης των αποβλήτων των επί μέρους μονάδων.

Αποστολή υλικού για κτηνιατρική εξέταση

Τα άρρωστα πτηνά, μόλις διαπιστωθεί η κατάστασή τους και θεωρηθεί απαραίτητη από τον κτηνοτρόφο η κτηνιατρική εξέταση, συσκευάζονται σε χαρτί εφημερίδων, όχι γυαλιστερών, ως πρώτο περιτύλιγμα για να απορροφά τυχόν υγρά, ενώ οι πλαστικές σακούλες δεν ενδείκνυνται, γιατί επιταχύνουν τις αλλοιώσεις. Πάνω στη συσκευασία αναγράφεται με κόκκινα μεγάλα γράμματα «Η μεταφορά ή αποθήκευση να μη γίνεται μαζί με τρόφιμα»

Η αποστολή των πτηνών θα πρέπει να είναι επείγουσα. Ψόφια ή σφαγμένα πουλιερικά πρέπει πριν από την αποστολή να ψύχονται. Εάν στέλνεται προς εξέταση και τροφή, η ελάχιστη ποσότητα που απαιτείται είναι ένα κιλό.

Η αποστολή πρέπει να συνοδεύεται με κείμενο που περιέχει τα παρακάτω στοιχεία:

- Στοιχεία του κτηνοτρόφου και της κτηνοτροφικής επιχείρησης, όνομα, διεύθυνση,

τηλέφωνο, είδος πουλιερικού, μέγεθος και προσανατολισμός της εκμετάλλευσης (παραγωγή αυγών ή κρέατος), αριθμός πτηνών που ψόφησαν ή θανατώθηκαν.

- Ημερομηνία λήψης του δείγματος περιττωμάτων, αυγών, κηλη
- Χρόνια που λειτουργεί η εκμετάλλευση.
- Ημερομηνία εισόδου των πτηνών στον ορνιθώνα, μήνας ωοτοκίας.
- Απόδοση σε αυγά 10 μέρες πριν και την ημέρα αποστολής του δείγματος.
- Περιγραφή συμπτωμάτων και από πότε άρχισε η ελάττωση πρόσληψης τροφής.
- Αριθμός άρρωστων πτηνών και απώλειες της τελευταίας εβδομάδας.
- Προηγούμενες θεραπευτικές αγωγές, όπως το είδος του αντικοκκιδιακού φαρμάκου, το είδος και την ημερομηνία των εμβολιασμών, κηλη

Και τέλος, κάθε άλλη πληροφορία που θα κρίνει απαραίτητη και διαφωτιστική ο κτηνοτρόφος.

Έτοιμος για Ψηλές Πτήσεις ο Κλάδος της Πτηνοτροφίας

Ο κλάδος της πτηνοτροφίας και ειδικότερα της παραγωγής κρέατος αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους της εγχώριας παραγωγής κρέατος καθώς το 2005 παρήχθησαν 177 χιλ. τόνοι πουλερικών, συμμετέχοντας στην εγχώρια παραγωγή με 35%.

Σύμφωνα μάλιστα με στοιχεία που επεξεργάστηκε η Hellastat A.E. (www.hellastat.eu), το 45% της πτηνοτροφικής παραγωγής βρίσκεται συγκεντρωμένο στην Ήπειρο, το 27% στη Στερεά Ελλάδα και το 18% στη Μακεδονία & Θράκη.

Στον συγκεκριμένο κλάδο δραστηριοποιούνται πολλές επιχειρήσεις, από απλές οικογενειακές μονάδες μέχρι συνεταιρισμοί και σημαντικές κατετοιμημένες εταιρείες. Ο κλάδος χαρακτηρίζεται από έντονη συγκέντρωση επιχειρήσεων καθώς οι πέντε μεγαλύτερες εταιρείες του δείγματος καλύπτουν το 68,9% της αγοράς έναντι 63,6% το 2005. Επιπλέον, σημαντικό μερίδιο αγοράς έχουν οι πτηνοτροφικοί συνεταιρισμοί Πίνδος και Άρτα.

Σύμφωνα με πρόσφατη μελέτη της Hellastat A.E., τα αποτελέσματα του κλάδου της πτηνοτροφίας αναπόφευκτα επλήχθησαν από την νόσο των πουλερικών. Η νόσος των πουλερικών έθεσε αρκετές μονάδες σε υπολειτουργία, ενώ η ανάγκη για αποθήκευση των ποσοτήτων που δεν καταναλώθηκαν δημιούργησε έλλειψη ψυκτικών χώρων. Επιπλέον, η πτώση της ζήτησης είχε σαν αποτέλεσμα τη βελτίωση του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου το 2006 τόσο σε ποσότητα (39.186 τόνοι, έναντι 48.500 το 2005) όσο και σε αξία (66,74 εκατ. ευρώ, έναντι 80,69 εκατ. ευρώ το 2005).

Ωστόσο η παροδικότητα του φαινομένου, η ζήτηση για λευκό κρέας και η καλή οργάνωση των εγχώριων επιχειρήσεων, οι οποίες ακολουθούν τις προδιαγραφές ασφαλούς παραγωγής και διαμορφώνουν νέα προϊόντα ελκυστικότερα στον καταναλωτή, συντέλεσαν ώστε ο κλάδος να διέλθει την κρίση και να εμφανίσει θετικές προοπτικές το 2007. Οι επιχειρήσεις του κλάδου εφαρ-

μόζουν σημαντικά επενδυτικά προγράμματα προκειμένου να αυξήσουν την παραγωγική δυναμικότητα και αποτελεσματικότητά τους και ταυτόχρονα να βελτιώσουν τις συνθήκες παραγωγής (τυποποίηση, νέα προϊόντα) και να συμμορφωθούν με τους κανόνες υγιεινής.

Επιχειρώντας να καταγράψουμε περαιτέρω τα δυνατά σημεία και τις ευκαιρίες που υπάρχουν για τις επιχειρήσεις του κλάδου, η Hellastat A.E. στέκεται επίσης στα εξής:

- Κατετοιποίηση στο τμήμα των μεγαλύτερων μονάδων του κλάδου
- Εφαρμογή προτύπων υγιεινής (HACCP)
- Οι σύγχρονοι ρυθμοί ζωής ευνοούν την κατανάλωση έτοιμων κατεψυγμένων γευμάτων
- Η απαίτηση του κοινού για υγιεινότερη διατροφή ευνοεί τη στροφή στη βιολογική πτηνοτροφία
- Λειτουργία πολυάριθμων κτηνοτροφικών μονάδων εκτατικής μορφής, οι οποίες σχετικά εύκολα μπορούν να μετατραπούν σε βιολογικές

Τα αποτελέσματα του 2006

Η χρηματοοικονομική απεικόνιση του κλάδου της Πτηνοτροφίας, όπου έχουν συμπεριληφθεί 16 εταιρείες, έχει σημαντική συγκέντρωση καθώς οι πέντε πρώτες εταιρείες πραγματοποίησαν το 2006 το 69% των πωλήσεων. Η αξία των εισαγόμενων προϊόντων διαμορφώθηκε στο 33,8% των πωλήσεων των εταιρειών του δείγματος. Εξαιτίας της νόσου των πουλερικών, η πορεία του υποκλάδου ήταν αρνητική το 2005 και ακόμη εντονότερα το 2006.

Ενδεικτικά 10 εταιρείες του δείγματος παρουσίασαν μείωση των πωλήσεών τους, 6 εταιρείες εμφάνισαν ζημίες προ φόρων ενώ 4 από τις κερδοφόρες εταιρείες παρουσίασαν μειωμένα κέρδη.

Ωστόσο οι φορείς των εταιρειών του κλάδου διαπιστώνουν καθημερινά την τάση της αγοράς και την αύξηση της ζήτησης των προϊόντων του κλάδου στα επίπεδα που επικρατούσαν πριν την επίθεση της νόσου των πουλερικών.

Δίνει αέρα στα πουλερικά η ΕΕ

Νέους όρους στις συνθήκες εκτροφής των πουλερικών κρεατοπαραγωγής προβλέπει η κοινοτική οδηγία που υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας των "27" και πρέπει να έχει εφαρμοστεί σε όλα τα κράτη-μέλη έως τον Ιούνιο του 2010. Στόχος είναι η βελτίωση της υγιεινής στα πτηνοτροφεία και η ευζωία των πουλερικών, με μέτρα όμως που θα αυξήσουν σημαντικά το κόστος παραγωγής. Βασική αλληλαγή που επιφέρει η νέα οδηγία είναι ο καθορισμός ανώτατου ορίου πυκνότητας 33 κιλά ανά τετραγωνικό μέτρο ή 39 κιλά/τετραγωνικό μέτρο εάν έχουν ληφθεί αυστηρότερα μέτρα, όπως συστήματα εξαερισμού που απομακρύνουν την αμμωνία κ.α.

Η κοινοτική οδηγία προβλέπει ακόμη ότι θα πρέπει να υπάρχουν διαστήματα με σκοτάδι στα πτηνοτροφεία, προκειμένου να ξεκουράζονται τα κοτόπουλα, καλὰ συστήματα εξαερισμού, συνεχής καθαρισμός των εγκαταστάσεων, ενώ όταν ένα κοτόπουλο αρρωσταίνει θα πρέπει να θεραπεύεται αμέσως ή να θανατώνεται με τρόπο, όμως, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία. Για το λόγο αυτό όλα τα κοτόπουλα, σύμφωνα με τη νέα οδηγία, πρέπει να εξετάζονται τουλάχιστον δύο φορές την ημέρα.

Οι πτηνοτρόφοι υποχρεούνται να τηρούν αρχεία σχετικά με τις όποιες ασθένειες παρουσιάζονται στα κοτόπουλα, καθώς και αρχεία με τις ενδείξεις θερμοκρασίας και υγρασίας που υπάρχουν μέσα στις εγκαταστάσεις. Επιπλέον, η οδηγία προβλέπει ότι η Κομισιόν θα πρέπει τα επόμενα χρόνια να συλλέξει στοιχεία από τα πτηνοσφαγεία, προκειμένου να διερευνηθεί εάν χρειάζονται επιπλέον μέτρα για την καλή μεταχείριση των κοτόπουλων.

Ειδικό σήμα

Στα σχέδια της Κομισιόν εξάλλου περιλαμβάνεται η θέσπιση ειδικής σήμανσης στα κοτόπουλα που έχουν εκτραφεί υπό καλές συνθήκες. Σχολιάζοντας την υιοθέτηση της οδηγίας, ο αρμόδιος για την υγεία και την προστασία των καταναλωτών επίτροπος Μάρκος Κυπριανού τόνισε: "Οι Ευρωπαίοι καταναλωτές έχουν επανειλημμένως εκφράσει την ανησυχία τους για τα προβλήματα που μπορούν να προκύψουν από την εντατική πτηνοτροφία.

Η Οδηγία που συμφωνήθηκε φέρνει για πρώτη φορά στο προσκήνιο σημαντικούς κανόνες για την ορθή εκτροφή των κοτόπουλων (κρεατοπαραγωγής). Η Οδηγία δεν θα έχει ως αποτέλεσμα μόνο την καλύτερη μεταχείριση των ζώων σε όλη την Ευρώπη, αλλά θα συμβάλει και στη βελτίωση της υγείας των ζώων και της ποιότητας του κρέατός τους".

DSM Nutritional Products Hellas

Ένζυμα – Η απάντηση της DSM στο διαρκώς αυξανόμενο κόστος ενέργειας & πρωτεΐνης

Η συνεργασία της DSM Nutritional Products με την μεγαλύτερη παραγωγό ενζύμων στον κόσμο, τη **NOVOZYMES**, φέρνει την ποιότητα, την αξιοπιστία και τα καινοτόμα προϊόντα στο χώρο των ενζύμων που προορίζονται για χρήση στη ζωική παραγωγή.

Τα ένζυμα με τις εμπορικές επωνυμίες **RONOZYME (P, WX, VP)** και **ROXAZYME G2G**, έχοντας άριστα τεχνικά χαρακτηριστικά, αποτελούν σήμερα την πιο αξιόπιστη λύση στην αύξηση της παραγωγικότητας με την ταυτόχρονη μείωση του κόστους διατροφής.

Προϊόν	Εφαρμογή-επίδραση
RONOZYME P 5000 (CT)	Σε όλες τις ζωοτροφές • Απελευθέρωση του δεσμευμένου φωσφόρου των ζωοτροφών
RONOZYME WX (CT)	Σιτάρι, σίκαλη, τριτικάλη • Μείωση των αντιδιαιτητικών επιδράσεων των συγκεκριμένων ζωοτροφών • Βελτίωση της μετατρεψιμότητας της τροφής • Αύξηση της ενέργειας • Μείωση του κόστους
RONOZYME VP (CT)	Πρωτεϊνούχες ζωοτροφές: σόγια, ηλίανθο, κηφ • Αύξηση της πεπτικότητας της ολικής πρωτεΐνης άρα και των απαραίτητων αμινοξέων • Αύξηση της ενέργειας • Μείωση του κόστους
ROXAZYME G2G	Σε όλες τις ζωοτροφές

CRINA® Poultry

UNLIMITED HEALTH
CRINA® POULTRY Η ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΑΙΘΕΡΩΝ ΕΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΤΗΝΑ

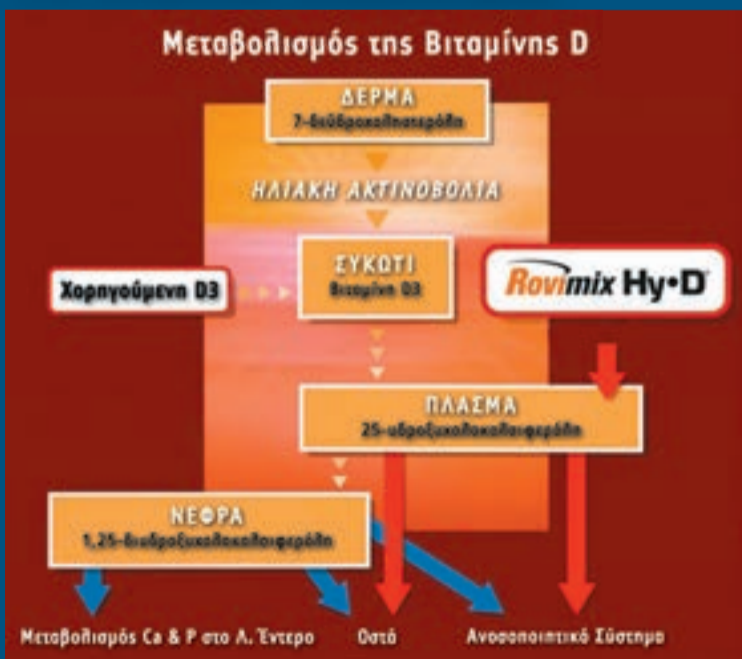

CRINA® Poultry

- Ενισχύει τη δραστηριότητα των ενδογενών πεπτικών ενζύμων (π.χ. αμυλάση)
- Τροποποιεί ευνοϊκά την εντερική μικροχλωρίδα
- Εξοικονομεί θόρυβο κατά της νεογενούς εντερικής
- Εγγυημένη αποτελεσματικότητα στην αυξημένη περιεκτικότητα (βελτίωση μετατρεψιμότητας τροφής και αύξηση θερμογένεσης)
- Απόλυτα ασφαλή (κατάλληλα και για ανθρώπινη κατανάλωση)
- Ειδική σύνθεση για τα πτηνά

ROVIMIX Hy-D

ΣΤΑ ΚΟΤΟΠΟΥΛΑ ΚΡΕΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ROVIMIX Hy-D
Ο αποτελεσματικός και αποδοτικός τρόπος χορήγησης της βιολογικά ενεργής μορφής της Βιταμίνης D στα κοτόπουλα κρεοπαραγωγής

- Μειωμένες ανωμαλίες στα άκρα των πτενών
- Μειωμένα περιστατικά δυσχονδροπλασίας της κνήμης
- Ενίσχυση του ανοσοποιητικού συστήματος

- Λιγότερα απορριφθέντα στο σφαγείο
- Μείωση των σπασμένων οστών κατά την επεξεργασία
- Αύξηση απόδοσης μυϊκής μάζας του στήθους

Για περισσότερες πληροφορίες απευθυνθείτε στο τμήμα πωλήσεων και τεχνικής υποστήριξης της DSM Nutritional Products Hellas

DSM Nutritional Products Hellas
Πηγιάσου 14, 15125 Μαρούσι, Τηλ.: 210 8774000, Fax: 210 6850624
www.dsmnutritionalproducts.com

Η Τελειότερη Συσκευασία της Φύσης γυρίζει Πλάτη στο Παρελθόν

Μετράει τις πληγές της και ανακάμπτει η ελληνική παραγωγή αυγών μετά την ταλαιπωρία που πέρασε την προηγούμενη διετία λόγω της γρίπης των πτηνών. Στοιχείο για τον κλάδο η επαναφορά της κατανάλωσης, αρχικά, στα προ της κρίσης επίπεδα και στη συνέχεια η προσπάθεια προσέγγισης του ευρωπαϊκού μέσου όρου κατανάλωσης αυγού. Εμπόδιο στην ανοδική πορεία η αύξηση του κόστους παραγωγής, λόγω της εκτόξευσης των τιμών των ζωοτροφών, καθώς και η έλλειψη ενημέρωσης του πολίτη ως προς τις διατροφικές ιδιότητες του αυγού.

Το αυγό, θένε κάποιοι, είναι η τελειότερη συσκευασία της φύσης. Μπορεί να είναι ερμητικά κλειστό κι όμως φυλάει μέσα του μία νέα ζωή. Γι' αυτή του την τελειότητα, με την πάροδο των αιώνων, έχει υπάρξει σύμβολο μυστήριου, μαγείας, έχει χρησιμοποιηθεί σαν φάρμακο, σαν τροφή και σαν μέσο πρόβλεψης οίωνων.

Από όλα τα σύμβολα που σχετίζονται με το Πάσχα, το αυγό, είναι το πιο χαρακτηριστικό, ενώ τα έθιμα και οι παραδόσεις σχετικά με τη σημασία των αυγών παγκοσμίως έχουν συσχετιστεί με το Πάσχα εδώ και αιώνες. Ως πασχα-

λινό σύμβολο το αυγό βάφεται, στολίζεται, χρησιμοποιείται σε παιχνίδια και διακατέχεται από διάφορους συμβολισμούς.

Το Πασχαλινό αυγό

Ως αποτέλεσμα αυτής της ιδιότυπης σχέσης του αυγού με το Πάσχα, τουλάχιστον στη χώρα μας, η ζήτηση καθόλη τη διάρκεια της Μεγάλης Εβδομάδας αυξάνει κατά 50%. Συνολικά, υπολογίζεται ότι ετησίως στη χώρα μας καταναλώνονται 2 δις αυγά, από τα οποία περίπου το ένα τέταρτο καταναλώνεται τις μέρες του Πάσχα.

Η μέση κατανάλωση στη χώρα μας έχει υποχωρήσει από τα 400 αυγά ανά άτομο το χρόνο που καταναλώνονταν προ τριακονταετίας, στα 130 τεμάχια πριν την κρίση της γρίπης των πτηνών και περίπου στα 124 αυγά σήμερα. Την ίδια στιγμή πάντως -ενδεικτικό και των τεράστιων προοπτικών του κλάδου- ο αντίστοιχος μέσος ευρωπαϊκός όρος φτάνει τα 280 με 300 αυγά ανά άτομο ετησίως.

Όπως επισημαίνει ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας Αυγά Βλαχάκη, κ. Γιάννης Βλαχάκης, "μετά την πτώση της κατανάλωσης αυγών κατά 25% που εκδηλώθηκε κυρίως πέρυσι το Φεβρουάριο και το Μάρτιο, η αγορά φέτος ανάκαμψε σε σημαντικό βαθμό, ενώ ιδιαίτερα τις μέρες του Πάσχα η ζήτηση αποκαταστάθηκε σε ακόμα μεγαλύτερο βαθμό".

Την ικανοποίησή του για την κίνηση στην αγορά του Πάσχα εκφράζει και ο πρόεδρος της Συνεταιρισμού Μεγάρων, κ. Παν. Σακελλαρίου, ο οποίος την αποδίδει καταρχήν στη μείωση κατά 20% του πληθυσμού των πουλερικών αυγοπαραγωγής που σημειώθηκε πέρυσι. Ωστόσο όπως προσθέτει, οι τιμές παραγωγού κινήθηκαν για μια ακόμα χρονιά στα ίδια επίπεδα. "Δεν έχουν αυξηθεί σχεδόν καθόλου από το 1998

οι τιμές του αυγού, οι οποίες και φέτος κινήθηκαν κατά μέσο όρο στα 7,5 λεπτά το τεμάχιο", επισημαίνει ο κ. Σακελλαρίου.

Το πρόβλημα πλέον του κλάδου σύμφωνα με τον κ. Βλαχάκη είναι η σημαντική αύξηση άνω του 15% του κόστους παραγωγής των πτηνοτροφικών μονάδων, γεγονός που αποδίδεται κυρίως στην αύξηση των τιμών των ζωοτροφών κατά 30% φέτος. Την ίδια στιγμή η αύξηση των τιμών στην οποία προχώρησε η εταιρεία στη θιανική δεν ξεπέρασε το 4,7%.

Τα βιολογικά

Μια σημαντική εξέλιξη που έφερε η γρίπη των πτηνών έχει να κάνει με την σταδιακή αθροιστική που παρατηρείται στις προτιμήσεις των καταναλωτών. Πλέον οι πολίτες προτιμούν σε σημαντικό βαθμό τα επώνυμα, πιστοποιημένα αυγά, ενώ σημαντικά αυξήθηκε το μερίδιο αγοράς και των βιολογικών αυγών.

Σε αυτή την αγορά, μερίδιο της αγοράς της τάξης του 70%, έχουν τα βιολογικά γεωργίας Αυγά Βλαχάκη. Ακολουθούν τα Χρυσά Αυγά (εταιρεία των Ζούλα, Σκούρτη και Παπαγιάννη) και η ΜεγαFARM, με βιολογικά αυγά Κυθήρων "Φατοέας".

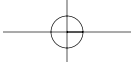
Η νομοθεσία για τα βιολογικά αυγά απαιτεί η διατροφή των ορνίθων να γίνεται με αγνές φυσικές τροφές βιολογικής γεωργίας, απαλλαγμένες από αντιβιοτικά γεγονός που «πείθει» τον καταναλωτή, παρά το αντικίνητρο της σημαντικά υψηλότερης τιμής στην οποία πωλούνται τα βιολογικά αυγά.

Ο κλάδος

Οι εκμεταλλεύσεις που υπάρχουν στον κλάδο της αυγοπαραγωγής υπολογίζονται σε περίπου 600, με δυναμικότητα άνω των 2000 κοτόπουλων. Συγκεκριμένα, περίπου 445 εκμε-

Η παραγωγή αυγών φτάνει τα τελευταία χρόνια του 117 χιλ. τόνους, καλύπτει πλήρως τις εγχώριες ανάγκες κατανάλωσης, ωστόσο αποτελεί μόλις το 1% της ευρωπαϊκής παραγωγής που φτάνει τους 9,4 εκ. τόνους.

ταλλεύσεις διαθέτουν από 2.000 έως 5.000 όρνιθες, 136 με 5.000 έως 2.000 όρνιθες, ενώ υπάρχουν και περίπου 20 μονάδες σε όλη τη χώρα με περίπου 20.000 έως 50.000 όρνιθες.

Οι μονάδες χωροταξικά βρίσκονται σε ποσοστό 54% στην περιφέρεια Αττικής (κυρίως στα Μέγαρα), 11% στον Νομό Κορινθίας και 7,5% στον Νομό Θεσσαλονίκης.

Η παραγωγή αυγών φτάνει τα τελευταία χρόνια του 117 χιλ. τόνους, καλύπτει πλήρως τις εγχώριες ανάγκες κατανάλωσης, ωστόσο αποτελεί μόλις το 1% της ευρωπαϊκής παραγωγής που φτάνει τους 9,4 εκ. τόνους, ενώ σε παγκόσμιο επίπεδο η παραγωγή ξεπερνάει τους 50 εκ. τόνους.

Ένα επιπρόσθετο πάντως πρόβλημα των μονάδων που λειτουργούν στη χώρα μας είναι το μικρό τους μέγεθος και ο μεγάλος τους αριθμός, καθώς δημιουργούν προβλήματα ως προς το κόστος παραγωγής που είναι αυξημένο και ως προς τις δυσχέρειες συγκέντρωσης του προϊόντος.

Επίσης σημαντικό ποσοστό αυγών, εξακολουθεί να συσκευάζεται σε πρόχειρους χώρους των υφιστάμενων πτηνοτροφείων, οι οποίοι και αποτελούν το παραδοσιακό συσκευαστήριο αυγών. Τα εγκεκριμένα συσκευαστήρια αυγών ανέρχονται σε 189 από τα οποία όμως λειτουργούν μόνο τα 135 συνολικής δυναμικότητας 97.000 τόνων με πολύ μικρό βαθμό εκσυγχρονισμού.

Διατροφική αξία

Το αυγό έχει παρεξηγηθεί αρκετά στη χώρα μας και έχει ενοχοποιηθεί για παθήσεις και διατροφικές βλάβες, για τις οποίες όμως στην πραγματικότητα ουδεμία σχέση έχει. Στοιχεία από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα, αλληλά και από την ειδική γεωγραφία, αποκαθιστούν την "τιμή" του αυγού και διευκρινίζουν ποια είναι η πραγματικότητα.

Πρόσφατο συνέδριο για τη σύνδεση των τροφών και της υγείας που διοργανώθηκε από το ROYAL SCHOOL OF MEDICINE (RSM) ασχολήθηκε με τους μύθους και την πραγματικότητα που αφορούν στην χοληστερόλη ως επικίνδυνο παράγοντα για τα καρδιαγγειακά νοσήματα. Τα στοιχεία που παρουσιάστη-

καν οδήγησαν στο συμπέρασμα ότι η χοληστερόλη που λαμβάνεται από την τροφή δεν είναι ο κύριος παράγοντας που προκαλεί αύξηση των επιπέδων χοληστερόλης στο αίμα.

Αν κάποιος έχει κανονικά επίπεδα χοληστερόλης και λαμβάνει μια ισορροπημένη διατροφή, τότε δεν χρειάζεται να ανησυχεί για τον αριθμό των αυγών που θα καταναλώσει.

Είναι πλέον γνωστό ότι τα κορεσμένα λίπη που περιέχονται στη διατροφή μας έχουν αρνητική επίδραση στα επίπεδα χοληστερίνης στο αίμα παρά τη χοληστερίνη που καταναλώνεται μέσω των τροφών. Αυτό σημαίνει ότι το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού μπορεί να τρώει ένα αυγό την ημέρα σε συνδυασμό με διατροφή που είναι χαμηλή σε κορεσμένα λίπη, χωρίς αυτό να έχει αρνητική επίπτωση στα επίπεδα χοληστερίνης στο αίμα. Σύμφωνα με αυτά τα ευρήματα η Αμερικανική Καρδιολογική Εταιρεία άλλαξε τη συνιστώμενη ποσότητα καταναλισκομένων από τρία αυγά ανά εβδομάδα σε ένα αυγό ανά ημέρα.

Τα ισχυρά αντιοξειδωτικά που ανιχνεύονται στο αυγό, είναι δυνατό να δράσουν προληπτικά έναντι στη μείωση της όρασης λόγω γήρατος. Τα ισχυρά καροτενοειδή (λουτεΐνη και ζεαξανθίνη) που βρίσκονται στη λέκιθο του αυγού παρέχουν προστασία στη φωτοευαίσθητη ρητινή. Έρευνες έδειξαν ότι περιλαμβάνοντας αυτά τα καροτενοειδή στη διατροφή μας είναι δυνατόν να αποφευχθεί η μείωση της όρασης λόγω γήρατος.

Τα αυγά είναι ακόμα μια από τις σημαντικότερες πηγές χολίνης. Έρευνες έδειξαν ότι αν υπάρξει έλλειψη χολίνης κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης, δεν έχουμε κανονική ανάπτυξη του εγκεφάλου του εμβρύου με συνέπεια τα μωρά να γεννιούνται είτε με ατελή μνήμη είτε με μειωμένη ικανότητα μνήμης, χαρακτηριστικό που θα τα συνοδεύει για ολόκληρη τη ζωή τους. Η χορήγηση αυξημένων επιπέδων χολίνης στο έμβρυο έχει αποδειχθεί ότι οδηγεί σε ικανότητα μνήμης άνω του μέσου όρου.

Τέλος, τα αυγά είναι εξαιρετική πηγή πρωτεϊνών άριστης βιολογικής αξίας. Ένα αυγό μέσου βάρους καλύπτει το 12% των ημερήσιων αναγκών σε πρωτεΐνες ενός άνδρα και το 14% μιας γυναίκας.

Εμπορία αυγών

Αυστηρότερες προδιαγραφές στη συσκευασία, την επισήμανση και στην εμπορία των αυγών θέτει ο κοινοτικός κανονισμός 557/2007, ο οποίος θα τεθεί σε ισχύ από την 1η Ιουλίου 2007.

Από τον ερχόμενο μήνα, οι συσκευασίες για τα αυγά Α' ποιότητας (αυτά που συνήθως αγοράζουμε) θα πρέπει στην εξωτερική τους επιφάνεια και με ευανάγνωστα γράμματα να αναφέρουν: Κωδικό κέντρου συσκευασίας, Κατηγορία ποιότητας (π.χ. "κατηγορία Α" ή απλά "Α", σε συνδυασμό ή όχι με τη λέξη "φρέσκα"), Κατηγορία βάρους, Ημερομηνία ελάχιστης διατηρησιμότητας (το πολύ 28 ημέρες μετά την ωτοκία), Ένδειξη "πλυμένα αυγά" (αν έχουν πλυθεί, καθώς στο σκεπτικό του κανονισμού αναφέρεται ότι τα αυγά δεν πρέπει να πλένονται ή να καθαρίζονται διότι μπορεί να προκληθούν βλάβες στο κέλυφός τους, στην κατηγορία Α απαγορεύεται το πλύσιμο) και Ένδειξη για ιδιαίτερες συνθήκες διατήρησης (σύσταση για απλή ψύξη μετά την αγορά).

Επίσης, οι συσκευασίες που περιέχουν αυγά της κατηγορίας Α πρέπει να αναφέρουν με ευκρινή και ευανάγνωστα γράμματα τη μέθοδο εκτροφής, ενώ ως πρόσθετη ένδειξη ποιότητας στις συσκευασίες των αυγών της κατηγορίας Α, μπορούν να αναγράφονται οι ενδείξεις "εξαιρετικά" ή "εξαιρετικά φρέσκα" (μόνο έως την ένατη ημέρα μετά την ωτοκία).

Να σημειωθεί ότι τα βιομηχανικά αυγά θα διατίθενται στο εμπόριο σε συσκευασίες οι οποίες φέρουν κόκκινη ταινία ή ετικέτα (με κεφαλαία γράμματα ύψους 2 cm και ένδειξη "ακατάλληλα για ανθρώπινη κατανάλωση" με γράμματα ελάχιστου ύψους 8 mm).

Οι συσκευαστές

Ο Κανονισμός προβλέπει ειδικές προϋποθέσεις για να εγκριθεί ένα κέντρο συσκευασίας αυγών. Όπως τονίζεται θα πρέπει πλέον να διαθέτει:

- Κατάλληλο εξοπλισμό ωοσκόπησης (κάθε αυγού χωριστά)
- διατάξεις μέτρησης του ύψους του αεροθαλάμου
- εξοπλισμό ταξινόμησης των αυγών ανά κατηγορία βάρους
- έναν ή περισσότερους εγκεκριμένους ζυγούς για ζύγιση
- εξοπλισμό σήμανσης των αυγών. Τα βιομηχανικά αυγά

Τόσο οι παραγωγοί όσο και τα κέντρα συλλογής και τα κέντρα συσκευασίας πρέπει να τηρούν μπτρώα με αναλυτικές λεπτομέρειες για τα προϊόντα.

Το αργότερο έως την 1η Απριλίου κάθε έτους, τα κράτη-μέλη κοινοποιούν με ηλεκτρονικά μέσα στην Επιτροπή τον αριθμό των μονάδων παραγωγής, καταμετρημένων ανά μέθοδο εκτροφής, διευκρινίζοντας τη μέγιστη δυναμικότητα κάθε μονάδας σε αριθμό ταυτοχρόνως παρόντων πτηνών.

Τα χαρακτηριστικά ποιότητας

Μέγεθος αυγών

XL: >73 γρ.

L: από 63 κι ως 73 γρ.

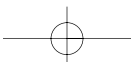
M: από 53 ως 63 γρ.

S: <53 γρ.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού τα αυγά της κατηγορίας Α έχουν:

- κέλυφος και κελυφική μεμβράνη: κανονικό σχήμα, καθαρά και ανέπαφα
- αεροθάλαμος: ύψος όχι μεγαλύτερο από 6 mm σε κατάσταση ηρεμίας (θεωρούνται "εξαιρετικά" όταν το ύψος δεν υπερβαίνει τα 4 mm)
- κρόκος: ορατός κατά την ωοσκόπηση μόνο υπό μορφή σκιάς, που μετακινείται ελαφρά κατά την περιστροφή του αυγού και επανέρχεται στην κεντρική θέση
- ασπράδι: φωτεινό, διαυγές
- βλαστικός δίσκος: ανεπαίσθητη ανάπτυξη
- χωρίς ξένες ύλες και ξένη οσμή.

Αυγά της κατηγορίας Β είναι τα αυγά τα οποία δεν ανταποκρίνονται στα χαρακτηριστικά ποιότητας που προβλέπονται στην κατηγορία Α.

έπληξε τον ελληνικό πτηνοτροφικό κλάδο είναι γνωστά. Είχαμε εκτιμήσει πως η ζημιά ήταν της τάξης των 92 εκατ. ευρώ και είχε κατατεθεί σε συνεργασία με το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ένα σχέδιο προς την Ε.Ε. για αποζημίωση.

Τελικά από τα 92 εκατ. ευρώ η Ελλάδα κατάφερε να πάρει μόνο 1ώεκατ. ευρώ και αυτό νομίζω πως ήταν ένα λάθος στην διαπραγμάτευση του Έλληνα υπουργού στα αρμόδια κοινοτικά όργανα.

Επίσης είχαμε ζητήσει από την ελληνική πολιτεία μια σειρά μέτρων στήριξης της πτηνοτροφίας αλλά και εκεί δυστυχώς τα περισσότερα αιτήματα πέρασαν στο κενό.

τέλος ίσως αποβεί και θετικό διότι μέσα από την ευζωία των πουλερικών θα προέλθει και καλύτερη ποιότητα προϊόντος κάτι το οποίο είναι και ο πρωταρχικός μας στόχος.»

Όσον αφορά τον κλάδο των βιολογικών πουλερικών, ο κ. Τσακανίκας διαπιστώνει ότι «τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια μεγάλη μερίδα καταναλωτών που επιθυμεί να καταναλώνει βιολογικά προϊόντα. Οι ρυθμοί ανάπτυξης όμως των βιολογικών προϊόντων δεν είναι οι αναμενόμενοι. Αυτό κυρίως οφείλεται στην υψηλή τιμή που θα πρέπει να προσφέρουν οι καταναλωτές για να αποκτήσουν αυτά τα προϊόντα.

Από τη Σκύληλα της γρίπης στη Χάρυβδη των βιοκαυσίμων

Λάζαρος Τσακανίκας, Γενικός διευθυντής του Α.Π.Σ.Ι. Πίνδος

Το κατώφλι της ανάκαμψης περνά η πτηνοτροφία της Ελλάδας, μετά το ισχυρό πλήγμα που δέχτηκε από τη νόσο των πουλερικών. Με αιχμές για τους χειρισμούς του υπουργείου κατά τη διεκδίκηση κονδυλίων από την Ε.Ε. για την αποζημίωση των πτηνοτρόφων, αλλά και με ανησυχία για τη διαφαινόμενη κρίση που θα προκαλέσουν οι αυξήσεις στις τιμές των ζωοτροφών παγκοσμίως, ο γενικός διευθυντής του Α.Π.Σ.Ι. Πίνδος, κ. Λάζαρος Τσακανίκας μας μίλησε για τις προοπτικές και τις προκλήσεις της ελληνικής πτηνοτροφίας.

Το κόστος διατροφής των πουλερικών αποτελεί το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού κόστους της εκτροφής τους. Η αύξηση της τιμής του καλαμποκιού, αλλά και των άλλων ζωοτροφών, λόγω βιοκαυσίμων, «έχει ανεβάσει το κόστος παραγωγής σε πολύ μεγάλο βαθμό», μας λέει ο κ. Α.Τσακανίκας.

Και συμπληρώνει ότι «πέρυσι το καλαμπόκι το αγοράσαμε προς 135 ευρώ/τόνο και φέτος η τιμή του έχει φτάσει στα 2ώε ευρώ /τόνο. Ο επιμερισμός του αυξημένου κόστους αναμένεται να γίνει προς τρεις κατευθύνσεις. Η πρώτη κατεύθυνση θα είναι προς τους πτηνοτρόφους οι οποίοι θα αγοράζουν πλέον ακριβότερα την ζωοτροφή, ένα μέρος θα το απορροφήσει η ίδια η εταιρεία και ένα μικρότερο μέρος θα μετακυλιστεί στον τελικό καταναλωτή.»

Στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης του εμπορίου, «οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν μπορούν να ανταγωνιστούν αυτή τη στιγμή τις μεγάλες πτηνοτροφικές επιχειρήσεις όπως π.χ τις επιχειρήσεις της Βραζιλίας και της Αργεντινής που είναι οι κυρίαρχοι στην παγκόσμια αγορά. Αυτό συμβαίνει κυρίως λόγω της χαμηλής τιμής που μπορούν και πετυχαίνουν διότι οι πρώτες ύλες π.χ. σόγια, καλαμπόκι, σιτάρι παράγονται σε μεγάλες ποσότητες στις χώρες αυτές και εκ των πραγμάτων είναι πολύ πιο φθηνές. Επίσης, το εργατικό κόστος εκεί είναι πολύ χαμηλότερο και η παραγωγή πολύ υψηλότερη σε σχέση με τις ελληνικές επιχειρήσεις οι οποίες είναι κυρίως οικογενειακού χαρακτήρα.»

Πριν από δύο χρόνια η πτηνοτροφία πέρασε τη «φουρτούνα» της γρίπης των πτηνών. Οι ειδικοί λένε ότι η γρίπη θα μείνει και ότι θα πρέπει να μάθουμε να ζούμε με αυτή. Στην ερώτησή μας για το τι πρέπει να κάνουν οι πτηνοτρόφοι, ο κ. Τσακανίκας απαντά ότι «τα αιτήματα των πτηνοτροφικών επιχειρήσεων από την κρίση που αδικώς

Αυτό που ζητάμε πλέον είναι η συνεχής ενημέρωση των καταναλωτών ώστε να είναι ενημερωμένοι και να μην επαναληφθεί το φαινόμενο αυτό. Πάντως, με το υπουργείο προσπαθούμε να είμαστε σε συνεχή επαφή με στόχο την περαιτέρω ανάπτυξη της πτηνοτροφίας. Πολλές φορές όμως παίρνονται αποφάσεις και μέτρα χωρίς συζήτηση με τον κλάδο και αυτό δημιουργεί διάφορα προβλήματα.»

Πολύς λόγος γίνεται για την ευζωία των ζώων και οι πτηνοτρόφοι αντιδρούν γιατί καθούνται να επωμιστούν το επιπλέον κόστος. Σύμφωνα με τον κ. Τσακανίκας, «η ευζωία των κοτόπουλων ίσως πλήξει λίγο το εισόδημα των παραγωγών αλλά εμείς ως εταιρεία είμαστε υποχρεωμένοι να ακολουθούμε τους κανονισμούς της Ε.Ε. όπως άλλωστε κάνουμε σε όλα τα ζητήματα. Βεβαίως, αυτό στο

Στο κοτόπουλο για παράδειγμα το κόστος ανεβαίνει ως και 100έ σε σχέση με το συμβατικό κοτόπουλο.

Αυτό συμβαίνει για τους εξής λόγους:

1ον, οι ημέρες που χρειάζονται έως ότου σφαγεί το βιολογικό κοτόπουλο είναι οι διπλάσιες από αυτές που απαιτούνται για το συμβατικό.

2ον, οι τροφές που θα ταιζονται τα κοτόπουλα θα πρέπει να είναι και αυτές βιολογικές πράγμα που σημαίνει διπλάσια τιμή κόστους.

3ον, υπάρχει μεγαλύτερη θνησιμότητα λόγω του ότι βάσει κανονισμών της Ε.Ε. για τα βιολογικά κοτόπουλα απαγορεύεται να δοθούν αντιβιοτικά.

4ον, τα βιολογικά κοτόπουλα τοποθετούνται πολύ πιο αργαία από τα συμβατικά και, επίσης, χρειάζεται και μεγάλος εξωτερικός χώρος.»

Συνεταιρισμός Πίνδος

Ηγετική θέση στον κλάδο της πτηνοτροφίας κατέχει σήμερα ο Α.Π.Σ.Ι. Πίνδος, τόσο από πλευράς μεριδίου, όσο και από πλευράς παραγωγών. Ιδρύθηκε το 195ώ και είναι ο μεγαλύτερος πρωτοβάθμιος συνεταιρισμός στον κλάδο της πτηνοτροφίας, καθώς αποτελείται από 572 μέλη-παραγωγούς και απασχολεί περίπου ώ00 εργαζόμενους σε όλες τις δραστηριότητές του. Η έδρα του συνεταιρισμού είναι το Ροδοτόπι Ιωαννίνων, όπου υπάρχουν πτηνοτροφεία, εκκολλητήριο, φυραματοποιείο, πτηνοσφαγείο, εργοστάσιο έτοιμων ψημένων προϊόντων, ψυκτικές εγκαταστάσεις, μικροβιολογικό εργαστήριο και εργοστάσιο παραγωγής οργανικού λιπάσματος.

Το μερίδιο αγοράς της Πίνδος ανέρχεται περίπου στο 30έ της ελληνικής αγοράς, ο κύκλος εργασιών της το 2005 ήταν 116 εκατ. ευρώ γεγονός που την κατατάσσει στην 11η θέση, από πλευράς τζίρου, στο σύνολο των με-

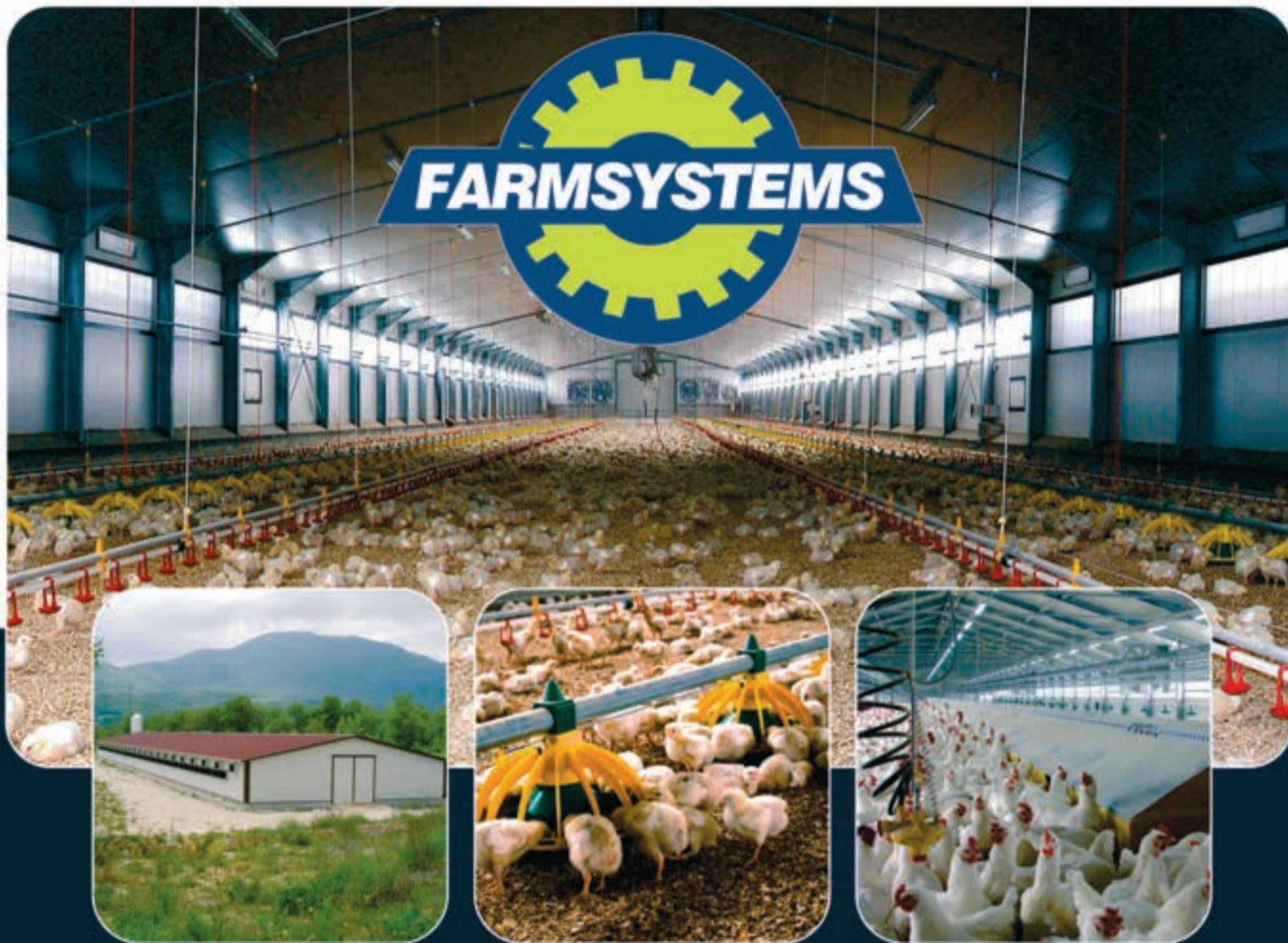
γαλύτερων βιομηχανιών τροφίμου της χώρας μας ενώ για το 2006 ανήλθε στα 120 εκατ. ευρώ.

Η Πίνδος λειτουργεί σύμφωνα με όλα τα διεθνή standards, εφαρμόζει σύστημα HA++P και στο υπερσύγχρονο εργαστήριό της ελέγχονται καθημερινά τόσο οι πρώτες ύλες όσο και το τελικό προϊόν. Έχει πιστοποιηθεί κατά ISO9001:2000 καθώς επίσης και από τον AGRO+ERT ο οποίος είναι ο επίσημος φορέας πιστοποίησης του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τα κοτόπουλα εκτατικής εκτροφής αλλά και για την 100έ φυτική διατροφή των κοτόπουλων.

Επίσης, είναι σε διαδικασία πιστοποίησης για μη μεταλλαγμένες πρώτες ύλες στην ζωοτροφή των πουλερικών. Οι επενδύσεις της Πίνδος τα τελευταία 5 χρόνια ανήλθαν στο ποσό των 25 εκατ. ευρώ ενώ για την επόμενη 5ετία έχουν προγραμματιστεί επενδύσεις αξίας 15 εκατ. ευρώ.

Τέλος, οι εξαγωγές της αντιστοιχούν περίπου στο 5έ της παραγωγής της και οι χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται είναι η Αγγλία, η Κύπρος, η Γερμανία, Κίνα και διάφορες Βαλκανικές χώρες όπως Αλβανία Σκόπια, Βουλγαρία, και Ρουμανία ιδιαίτερα τους τελευταίους μήνες μετά την ένταξή τους στην Ε.Ε..

7ο κλμ. Ε.Ο. Ιωαννίνων - Αθηνών
 τηλ.: 26510 20104 • Fax: 26510 20604
 e-mail: info@farmsystems.gr
 www.farmsystems.gr

Ο πρωταγωνιστικός ρόλος της "FARMSYSTEMS" στο χώρο της Ελληνικής πτηνοτροφίας εδραιώνεται πλέον με την αποκλειστική εκπροσώπηση στην Ελλάδα του κορυφαίου Ιταλικού οίκου "SPEROTTO SPA".

Η SPEROTTO SPA από το 1963 παρέχει απόλυτα ολοκληρωμένες λύσεις στο χώρο της πτηνοτροφίας (στην Ευρώπη και όχι μόνο) με τα υψηλής ποιότητας προϊόντα και τις αξιόπιστες υπηρεσίες της τα οποία συνοδεύονται από το πιστοποιητικό ποιότητας **UNI EN ISO 9001:2000**.

PREFAB STEEL BUILDINGS
 AND EQUIPMENT FOR THE POULTRY

Sandriago (VI) - Italy

www.sperotto-spa.com

Αιχμή του δόρατος στον πτηνοτροφικό εξοπλισμό της SPEROTTO αποτελούν η νέα επαναστατική αυτόματη ταϊστρα για τα παχυνόμενα κοτόπουλα "CIP 2000" και η άριστης ποιότητας Αυτόματη Φωλιά, μια ιδανική πρόταση για τις μονάδες αυγοπαραγωγής.

Οι πιο ολοκληρωμένες προτάσεις της αγοράς.

Στο φρέσκο κοτόπουλο λέμε

Ναι!

Ναι!

...Γιατί το κρέας του κοτόπουλου αποτελεί μια απαραίτητη και εξαιρετική πηγή **πρωτεϊνών, σιδήρου** και **βιταμινών της ομάδας Β**.

Ναι!

...Γιατί το κοτόπουλο είναι **ελαφρύ, εύπεπτο** και είναι ιδανικό για μια ισορροπημένη διατροφή **χαμηλή σε λιπαρά**.

Ναι!

...Γιατί είναι **εύκολο στο μαγείρεμα!** Μπαίνει στην κουζίνα μας και μαγειρεύεται με αμέτρητους τρόπους, προσφέροντας ποικιλία και φαντασία στο καθημερινό τραπέζι!

ΤΟ ΚΟΤΟΠΟΥΛΟ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΤΡΟΦΗ

για όλη την οικογένεια!

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ, ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

